

ОСВІТНІЙ ФОКУС



Електронне видання комунальної
установи Хмельницької міської ради
«Центр професійного розвитку
педагогічних працівників»

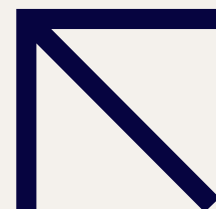


№ 04 (33) 2025

ЗМІСТ НОМЕРА



- | | |
|---|--|
| 04 ЛЮДМИЛА УСПЕНЬСКА
Галерея думок: про синдром емоційного вигорання | 20 ОЛЕКСІЙ ПІДГУРСЬКИЙ
Архітектура крізь призму фантазії: конспект уроку для 7 класу |
| 05 ФОТОФОКУС: У ПОШУКАХ ВНУТРІШНЬОЇ СИЛИ | 25 ОЛЕНА ЧЕНАШ
Освітній фестиваль «Унікум» у ліцеї та потреба здобувачів освіти в самоактуалізації |
| 06 СПІВПРАЦЯ ЯК КЛЮЧ ДО ЯКІСНОЇ ОСВІТИ | 32 ВАЛЕНТИНА ПИЛИПЕНКО, ОЛЕНА КРИЩУК
«Казка в гості завітала»
Майстерклас для батьків |
| 08 МИРОСЛАВА ГЕРАСИМЮК, ЛЮДМИЛА ПЕКНІЧ
Формування наочно — образного мислення дітей з ООП засобами конструювання | 36 ЛЮБОВ МАТВІЙЦОВА
Нетрадиційні техніки малювання в роботі з дітьми раннього віку |
| 11 ЖАННА БУЙ, ІРИНА ВАЛІВОЦЬ
Персоналізовані казки як інструмент мотивації до читання та формування емпатії у молодших школярів: досвід використання в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» | 40 ЮЛІЯ ГУМЕНЮК, НАТАЛІЯ ТРАЧЕВСЬКА
Освіта майбутнього починається вже сьогодні: формуємо інноваційне STEM-покоління |
| 14 ОЛЕНА ЧАБАН
Розвиток сенсорно-пізнавальної сфери дітей дошкільного віку з допомогою дидактичних ігор | 44 НАШИМ МАЙБУТНІМ СПІВАВТОРАМ |
| 17 ДІНА СКРИДЛО
Сучасний підхід до проблеми духовно-морального виховання дошкільників | |



НАША КОМАНДА

ОКСАНА РАТУШНЯК
Директор КУ ХМР "ЦПРПП"

ОЛЬГА ГУМЕНЮК

Консультант професійних спільнот учителів початкових класів

ВІКТОРІЯ КОРСУН

Консультант професійних спільнот учителів початкових класів

ВОЛОДИМИР КОРИЧАК

Консультант професійних спільнот учителів освітньої галузі фізичної культури та соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі

ВІКТОРІЯ СТАНЕЦЬКА

Консультант професійних спільнот учителів мистецької та технологічної освітніх галузей

АКСИНІЯ ЛЕЗНЮК

Консультант професійних спільнот учителів природничої освітньої галузі

ОЛЬГА СОКАЛЬСЬКА

Консультант професійних спільнот учителів мовно-літературної освітньої галузі (українська мова та література, зарубіжна література)

АННА ТКАЧУК

Консультант професійних спільнот педагогічних працівників закладів дошкільної освіти

АННА ШЕВЧУК

Консультант професійних спільнот педагогічних працівників закладів дошкільної освіти

ЛЮДМИЛА УСПЕНСЬКА

Практичний психолог КУ ХМР "ЦПРПП"

МАРІАННА ЯВОРСЬКА

Головний бухгалтер КУ ХМР "ЦПРПП"



ВАКАНСІЇ:

- Консультант професійних спільнот учителів мовно-літературної галузі (іншомовна освіта)
- Консультант професійних спільнот учителів громадянської та історичної освітньої галузі
- Консультант професійних спільнот учителів математичної та інформатичної освітніх галузей
- Консультант професійних спільнот педагогічних працівників, що працюють з дітьми з особливими освітніми потребами
- Секретар - друкарка



ГАЛЕРЕЯ ДУМОК

Людмила Успенська

практичний психолог



Що може надихати вчителя найбільше? Звичайно, дитяча посмішка, незгасний вогник в очах, бажання пізнавати світ. Вчителю так необхідне визнання своєї праці! Майже у всіх професій є результат роботи, який можна побачити через короткий час, щось потримати в руках, оцінити. А результати роботи вчителя ми усвідомлюємо через роки, особливо вплив на становлення особистості.



Майже кожен в дорослому віці пригадує вчителя, який сказав щось, що окриляє, що дало тобі стимул вивчати предмет краще. А можливо хтось із нас обрав професію вчителя саме через приклад життя класного керівника, вчителя математики, соціального педагога, вихователя... Саме наполеглива праця над собою, професійне зростання, шліфування власної педагогічної майстерності і формує з нас того незабутнього педагога в житті дитини. Також необхідно пам'ятати, що якими б успіхами не був відзначений шлях педагога, він має ціну власної посвяти. А за будь-яку ціну стоїть відповідальність за власне життя, недопущення емоційного вигорання, дотримання збалансованого ритму діяльності.

Коли відчувається, що роздратованість з будь-якого приводу наростає, а рівень ентузіазму знижується, все частіше з'являється небажання йти на роботу – варто задуматись чому? Можливо це синдром емоційного вигорання? Що ж робити? Невже це фініш? Але нам відома цитата Ліни Костенко: «І кожен фініш - це, по суті, старт!...» Необхідно розібратися в тому, що ж насправді мені обрізає крила? Якщо це фізична втома, то треба знайти час і потурбуватися про тіло. Якщо це емоційне виснаження, то можливо подумати про наповнення духовного ресурсу: прогулянки на природі, заняття творчістю, знайомство з новими цікавими людьми, відвідування сеансів з психологом, перегляд цікавих кінострічок, мандрівка тощо.

Вибір чималий! Але зробіть цей крок – крок до себе! Відкрийте собі нового себе і світ навколо зміниться! Зробіть зупинку і зазирніть всередину себе, допоможіть собі побачити своє життя інакшим!



ФОТОФОКУС: У ПОШУКАХ ВНУТРІШНЬОЇ СИЛИ





СПІВПРАЦЯ ЯК КЛЮЧ ДО ЯКІСНОЇ ОСВІТИ

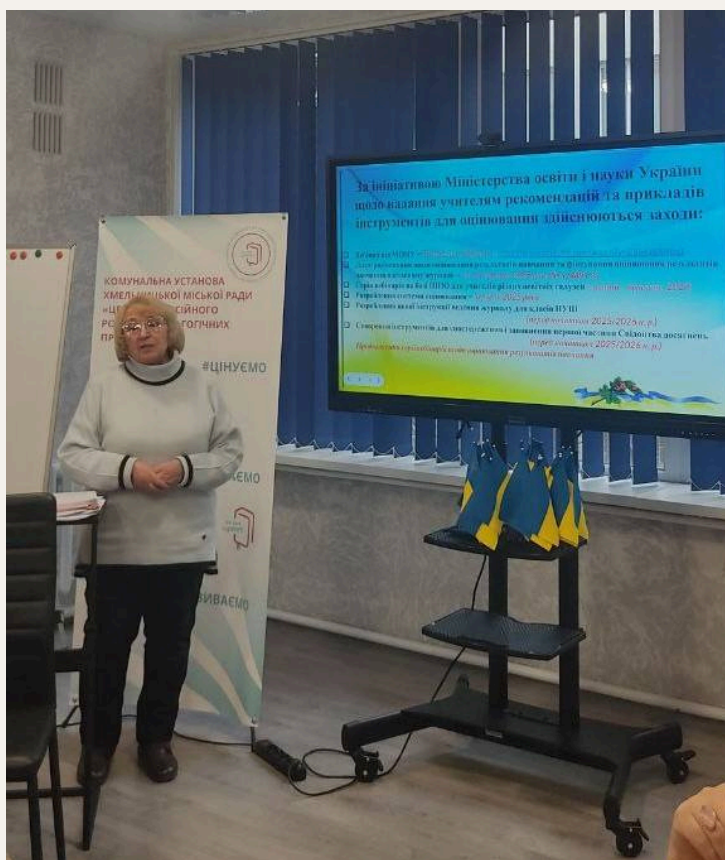
У сучасному освітньому середовищі важливо розуміти: успіх та сталий розвиток закладу освіти неможливі без ефективної взаємодії з різними партнерами.

Насамперед ідеться про співпрацю між самими закладами освіти — дитячими садочками, школами, позашкільними установами, інклюзивно-ресурсними центрами, центрами професійного розвитку педагогічних працівників. Об'єднання зусиль дозволяє поширювати кращі практики, впроваджувати сучасні підходи до навчання, організовувати спільні заходи та створювати безперервну освітню траєкторію для кожної дитини, відповідно до її потреб і можливостей.

Не менш значущою є співпраця з вищими навчальними закладами. Вона забезпечує методичну підтримку педагогів, дає доступ до актуальних наукових досліджень, сприяє впровадженню інновацій та ранньому профорієнтуванню учнів. Важливими партнерами також є органи місцевого самоврядування, управління освіти, заклади культури, охорони здоров'я, громадські організації, волонтерські спільноти, представники бізнесу та міжнародні фонди. Така багаторівнева взаємодія дозволяє створювати освітнє середовище, яке виходить за межі навчального кабінету і формує у дітей реальні життєві компетентності.

Справжня сила освіти — в синергії. Саме завдяки партнерству, взаємній підтримці, довірі та постійному обміну досвідом освітня система стає живою, гнучкою та здатною ефективно відповідати на виклики сьогодення.





ФОРМУВАННЯ НАОЧНО-ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ ДІТЕЙ З ООП ЗАСОБОМ КОНСТРУЮВАННЯ



Мирослава ГЕРАСИМЮК,
вчитель-дефектолог,
вчитель-логопед КЗЗСО
«Гімназія № 24
Хмельницької міської ради»



Людмила ПЕКНІЧ,
вчитель-дефектолог,
вчитель-логопед КЗЗСО
«Гімназія № 24
Хмельницької міської ради»

Наочно-образне мислення є одним із ключових етапів інтелектуального розвитку дитини, яке дозволяє їй сприймати світ через образи, уявлення та просторові моделі [4]. Для дітей з особливими освітніми потребами (далі – ООП) формування цього типу мислення має особливе значення, адже воно сприяє розвитку уяви, пам'яті, логічного мислення та здатності до аналізу. Одним із найефективніших засобів для цього є конструювання — діяльність, яка поєднує практичні дії з творчим підходом і стимулює когнітивні процеси.

Дослідження наочно-образного мислення дітей з ООП засобом конструювання є важливою темою у психології та педагогіці, зокрема в контексті спеціальної освіти. Цю тему досліджували видатні вчені: Г. Костюк, Т. Сак, Л. Засєкіна, О. Власова, О. Лозова, І. Мартинюк, Н. Бондаренко та ін.

Наочно-образне мислення - це здатність оперувати образами предметів і явищ, не спираючись виключно на конкретні дії з ними чи абстрактні поняття[3]. Воно є проміжною ланкою між наочно-дійовим (характерним для раннього віку) і словесно-логічним мисленням. Для дітей з ООП цей тип мислення може бути складним для освоєння через труднощі з уявою, абстрагуванням або концентрацією уваги. Однак саме через образи та практичну діяльність можна поступово розвинути ці навички.

Конструювання як метод дозволяє дітям «бачити» результат своєї роботи, уявляти його заздалегідь і співвідносити дії з кінцевою метою [7]. Це сприяє не лише інтелектуальному, а й соціально-емоційному розвитку, адже діти навчаються співпрацювати, планувати та виражати свої ідеї.

Т. Сак акцентує на зв'язку між практичною діяльністю, такою як робота з конструкторами, і когнітивним розвитком, виділяє такі переваги конструювання для дітей з ООП:

1. Стимуляція уяви та просторового мислення. Робота з конструкторами (наприклад, LEGO, дерев'яними кубиками чи магнітними наборами) допомагає дітям уявляти об'єкти в тривимірному просторі, що є основою наочно-образного мислення.
2. Розвиток дрібної моторики. Маніпуляції з деталями покращують координацію рухів, що позитивно впливає на зв'язок між мозком і руками.

3. Формування причинно-наслідкових зв'язків. Дитина бачить, як її дії (з'єднання деталей) призводять до створення цілісного об'єкта, що вчить планувати та передбачати.

4. Емоційна залученість. Конструювання є ігровою діяльністю, що робить процес навчання приємним і знижує тривожність, характерну для багатьох дітей з ООП.

5. Індивідуальний підхід. Рівень складності завдань можна адаптувати до можливостей кожної дитини, що робить конструювання універсальним інструментом. Використовувати засоби конструювання потрібно адаптуючи їх до індивідуальних особливостей кожної дитини та поєднуючи з корекційними цілями.

Перш ніж використовувати конструювання, важливо оцінити:

- рівень розвитку дрібної моторики (чи може дитина брати дрібні деталі, чи потрібні більші елементи);
- сприйняття інструкцій (вербальних, візуальних чи жестових);
- особливості уваги та концентрації;
- емоційний стан (чи є тривожність, страх невдачі).

На основі цього потрібно підібрати відповідний тип конструктора (LEGO, кубики, магнітні набори, м'які модулі) та складність завдань[5].

Для ефективного розвитку наочно-образного мислення через конструювання важливо дотримуватися певних принципів:

- поступовість: починати з простих завдань (наприклад, побудувати вежу з кубиків) і поступово ускладнювати їх (створення мосту чи будиночка за схемою);
- візуальна підтримка: використання картинки, схеми чи моделі, які допоможуть дитині уявити кінцевий результат (для дітей з аутизмом це може бути особливо важливим);
- супровід педагога: дорослий має спрямовувати дитину, ставити запитання («Що ми побудуємо далі?», «Як зробити дах міцним?»), стимулюючи її до самостійного мислення;
- ігрова форма: інтегрувати конструювання в сюжетно-рольові ігри (наприклад, «побудуй гараж для машини»), щоб підвищити мотивацію;
- індивідуалізація: для дітей із затримкою мовлення можна додати вербальні підказки, а для тих, хто погано сприймає інструкції, – демонстрацію дій [2].

Практичні приклади занять:

1. «Побудуй свій дім». Дітям пропонується створити будинок із конструктора, спираючись на картинку чи уявлення. Педагог може запитувати: «Де будуть двері?», «Як зробити, щоб будинок не впав?».
2. «Тварини з кубиків». Дитина конструює тварину (наприклад, собаку чи птаха), а потім описує її вигляд і дії, розвиваючи уяву.





3. «Міст через річку». Завдання зі схемою, де потрібно врахувати розміри деталей і міцність конструкції, що стимулює просторове мислення.

Регулярні заняття з конструювання сприяють покращенню когнітивних функцій у дітей з ООП[6]. Вони стають більш уважними, навчаються розв'язувати проблеми та краще орієнтуються в просторі. Крім того, конструювання може стати основою для подальшого розвитку творчих здібностей і підготовки до навчання в школі.

Отже, конструювання є потужним інструментом для формування наочно-образного мислення у дітей з особливими освітніми потребами. Завдяки поєднанню практичної діяльності, гри та індивідуального підходу цей метод не лише розвиває інтелект, а й дає можливість дітям відчувати впевненість у своїх силах і радість від творчості. Через конструювання діти з ООП знайомляться з основами професійної діяльності в ігровій формі і це допомагає їм поступово формувати професійні інтереси та бачити себе частиною певної професійної спільноти.

Таким чином, конструювання сприяє соціалізації дітей з ООП, готуючи їх до майбутньої професії через розвиток навичок взаємодії, підвищенню впевненості та ознайомленню з професійними ролями. Цей процес закладає підґрунтя для їхньої здатності адаптуватися до соціальних вимог робочого середовища та успішно інтегруватися в нього. Впровадження таких занять у корекційну педагогіку відкриває нові можливості для гармонійного розвитку особистості.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко, Н. В. (2018). Ігрові методики в корекційній педагогіці: конструювання як інструмент розвитку уяви. Дніпро : ДНУ імені Олеся Гончара, С. 56-65.
2. Власова, О. М. (2012). Конструювання як засіб розвитку просторової уяви у дітей з ООП. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, С. 112-117.
3. Засєкіна, Л. В. (2008). Психолінгвістичні основи розвитку мислення у дітей з особливостями психофізичного розвитку. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, С. 78-85
4. Лозова, О. М. (2020). Індивідуалізація навчання дітей з особливими потребами: роль практичної діяльності. Київ : Науковий вісник Інституту спеціальної педагогіки НАПН України, № 25, С. 89-93
5. Мартинюк, І. А. (2016). Розвиток дрібної моторики та мислення у дітей з аутизмом через конструювання. Київ : Видавництво «Педагогічна думка», С. 40-49.
6. Сак, Т. В. (2015). Розвиток когнітивних здібностей дітей з особливими потребами через конструювання: практичні аспекти. Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, С. 45-55.



ПЕРСОНАЛІЗОВАНІ КАЗКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОТИВАЦІЇ ДО ЧИТАННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ЕМПАТІЇ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ В ІНТЕГРОВАНОМУ КУРСІ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

Жанна БУЙ,
вчитель початкових класів КЗЗСО
«Ліцей №28 імені В'ячеслава Чорновола
Хмельницької міської ради»



Ірина Валівоць,
асистент вчителя КЗЗСО
«Ліцей №28 імені В'ячеслава Чорновола
Хмельницької міської ради»



Сучасні діти ставлять перед педагогами сучасні виклики з мотивації їх до навчання. Утримати інтерес учнів до читання в умовах цифрового світу стає дедалі складніше. Саме такий виклик постав перед нами, і ми знайшли чудовий вихід! Ним стало написання персоналізованих казок про дітей нашого класу.



Пошук власної тіні

Жили-були в маленькому містечку троє друзів - Матвій, Артем і Вероніка. Вони були великими прихильниками науки та експериментів і завжди вигадували щось цікаве. Одного разу, коли сонце зайшло за хмари, діти помітили, що їхні тіні зникли.

- Це неймовірно! - вигукнув Матвій. - Ми повинні знайти свої тіні!

- Але як? - запитав Артем.

- Можливо, якщо ми проведемо експеримент, ми зможемо відновити свої тіні, - запропонувала Вероніка.

Діти вирішили вирушити у пошуки своїх тіней. Вони пройшли через ліс, долину і гори, роблячи різні наукові дослідження. Вони використовували дзеркала, лінзи, пристрої для вимірювання світла, щоб знайти свої тіні.

Після довгих пригод і випробувань, діти нарешті знайшли свої тіні. Вони радісно засміялися і обнялися.

- Друзі, ми зробили це! - вигукнула Вероніка. - Ми знайшли свої тіні завдяки науці та експериментам!

Матвій, Артем і Вероніка повернулися додому щасливі і задоволені. Вони зрозуміли, що наука може допомогти вирішувати будь-які проблеми і відкривати нові можливості. Діти вирішили продовжувати вивчати науку разом і робити експерименти, щоб розвивати свої здібності.

І так, завдяки своїй цікавості, винахідливості та дружбі, Матвій, Артем і Вероніка жили довго та щасливо, допомагаючи одне одному і знали, що наука - це дуже цікаво і корисно.

За допомогою сучасних технологій, зокрема чату GPT, ми створили унікальні історії з урахуванням індивідуальних особливостей учнів та випустили справжню книгу казок про діток 2-А класу. Особливий акцент зробили на розвитку емпатії, розумінні дітей з особливими освітніми потребами та взаємоповазі через інтеграцію таких казок у курс «Я досліджую світ».

Персоналізовані казки, де герой має риси та ім'я дитини, посилює особистісну залученість і мотивацію до читання. Ми переконалися у цьому на власному досвіді. Насамперед ми об'єднали діток у пари та трійки, враховуючи їхні спільні інтереси та симпатії. Далі обрали теми казок, які увійшли до нашої книги. Вирішили за основу узяти теми з інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Так за допомогою персоналізованих казок учні дізналися, звідки береться тінь, чому змінюються пори року, таємницю колообігу води, як стати справжніми винахідниками тощо. Казку «про себе» діти слухають особливо уважно, а прочитати її виразно та правильно — надзвичайно відповідальне завдання.

Для створення подібних казок ми виконували такі кроки:

- Прописали чату GPT короткі, але чіткі промти, в яких описали, хто є головними героями казки, їхні вподобання та ситуацію, в яку потрапили діти. Або ж уточнили, на яке запитання мають дізнатися відповідь діти під час прочитання цієї казки.

Наприклад: "Привіт! Напиши, будь ласка, казку на 1 аркуш А-4 формату для дітей 8 років. Головними героями казки є друзі (Матвій, Артем та Вероніка). У казці вони повинні дізнатися, звідки береться тінь."

- Наступним кроком, після того, як результат генерування казки нам сподобався, ми просили згенерувати до неї картинку. За добу чат GPT безплатно може генерувати лише 3 зображення. Тому у деяких казках ми використали картинки з сервісу Canva.
- Далі визначилися з форматом книги та оформили сторінки також за допомогою сервісу Canva.

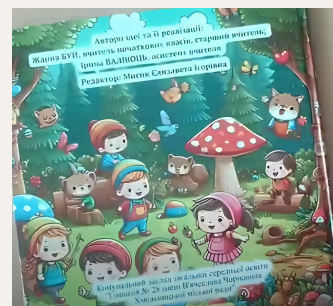
Якщо планувати друкувати книгу на звичайному принтері, то роботу можна вважати завершеною. Ми ж вирішили випустити справжню книгу, тому підготували верстку за допомогою Photoshop та надіслали файли на друк у поліграфію.

Учні з нетерпінням чекали нових казок, впізнавали себе в героях, обговорювали поведінку персонажів, пропонували альтернативні розв'язки. Казки викликали щирі емоції, сприяли відкритому діалогу про природу, події, дружбу. Формувалася доброзичлива атмосфера, діти ставали уважнішими одне до одного.

Бачимо, що персоналізовані казки — це не лише потужний мотиваційний ресурс для розвитку читацької компетентності, а й ефективний засіб емоційного виховання. Завдяки тому, що дитина стає головним героєм історії, вона з легкістю занурюється у сюжет, переживає події разом з персонажами, що сприяє формуванню емпатії, саморефлексії та усвідомлення власної унікальності. Їх інтеграція в курс "Я пізнаю світ" дозволяє не просто ознайомлювати учнів з важливими життєвими поняттями, а й активно залучати їх до обговорення цінностей, таких як толерантність, взаємодопомога, щирість, відповідальність і повага до інших. Таким чином, персоналізовані казки стають ефективним інструментом для цілісного розвитку особистості молодшого школяра.

Список використаних джерел:

1. Бібік Н.М., Бондарчук Г. П. Інтегрований курс "Я досліджую світ": методичні рекомендації. — Київ: Освіта, 2019.
2. Відеоогляд книги. URL: <https://youtu.be/JcYgHaSa7BA?si=UwEIRXwzL48PTIly>
3. Коломінська І. Казкотерапія в початковій школі. — Харків: Ранок, 2020.
4. Скаченко Н. Формування читацької компетентності засобами персоналізованих текстів. // Початкова школа. — 2021. — №2.



Як Рустам, Поліна та Лук'ян дізналися про таємницю утворення ґрунту

Одного дня Рустам, Поліна та Лук'ян вирушили до лісу, щоб погратися і зібрати осіннє листя для гербарію. Вони бігли стежками й розглядали листя, але раптом Лук'ян зауважив маленького черв'ячка, який вийшов із землі прямо перед ними.

— Привіт, діти! Я — Чарлі, черв'ячок, і сьогодні можу показати вам одну з найбільших таємниць природи — як утворюється ґрунт, — привітно сказав черв'ячок. Дітям стало цікаво, і вони з захватом погодилися на урок Чарлі.

Черв'ячок почав свою розповідь:

— Усі ці листочки, які опадають восени, а також гілочки та маленькі рослинки, що відмирають, починають повільно розкладатися. Земля "перетравлює" їх завдяки таким маленьким створінням, як я, — пояснив він.

Чарлі підвів їх до купки опалого листя і показав, як у ньому ховаються мікроорганізми й мікроскопічні комахи.

— Ми, черв'ячки, допомагаємо подрібнити та змішати всі залишки рослин, що потрапляють на землю. Ми "перетравлюємо" їх, і з часом вони стають частиною родючого ґрунту, — продовжив Чарлі.

Поліна здивовано вигукнула:

— То ти працюєш над створенням ґрунту?

Черв'ячок задоволено кивнув.

— Так, я і безліч інших маленьких помічників! Ми допомагаємо перетворювати листя, рослини на багатий ґрунт, який дає життя новим рослинам.

Діти були вражені, як багато важливого може робити маленький черв'ячок. Вони подякували Чарлі за цікавий урок і пообіцяли більше дбати про землю і рослини, щоб природа завжди була здоровою.

З того дня Рустам, Поліна та Лук'ян стали справжніми друзями лісу, з повагою ставляться навіть до найменших створінь, бо знають, як важливо всім разом піклуватися про ґрунт і природу.

РОЗВИТОК СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ СФЕРИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ДОПОМОГОЮ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР

Олена ЧАБАН,
вихователь ХЗДО

№ 20 «Білочка» Хмельницької міської ради

Інтелектуальний розвиток дитини є одним із основних завдань педагогів – дошкільників, адже це має значний вплив для успішної соціалізації дитини та формуванні життєво важливих компетентностей. Розвиток сенсорно-пізнавальної сфери посідає надважливе місце, бо саме ця сфера закладає основу для правильного світу, що необхідно для успішної адаптації та реалізації особистості в житті. З огляду на це, система сучасної дошкільної освіти надає перевагу методам і підходам, які спрямовані на стимулювання пізнавального інтересу дітей. Цей інтерес здебільшого проявляється через прагнення зрозуміти різноманіття, розкрити зв'язки, закономірності та причини подій.

Цінним інструментом для формування пізнавальних інтересів є дидактична гра. Її педагогічна значущість невимовна: це і метод, і прийом, і форма навчання, і засіб виховання. Дидактична гра – це ігрова діяльність, у якій діти діють за певними правилами та використовують набуті знання. Вона забезпечує виконання освітньої, розвивальної та виховної функції, приносить задоволення та радість (за умови, що вона організована ефективно, адже це посилює її розвивальний потенціал). Для досягнення бажаного результату педагогам слід враховувати вікові особливості дітей, створювати умови для активної участі малюків та забезпечити змістовне наповнення ігор.

Завдяки дидактичним іграм розвиваються:

- сенсорні системи (що допомагають дітям краще сприймати навколишній світ);
- мислення, пам'ять, увага (важливі когнітивні процеси для подальшого навчання);
- мовлення та комунікативні навички (оскільки гра сприяє взаємодії з однолітками та дорослими);



- моторна координація (особливо через ігри, які включають дрібну моторику).

Важливим аспектом виступає і те, що дидактична гра стимулює дитину поєднувати теоретичні знання з практичною діяльністю. При розробці дидактичної гри важливо враховувати, щоб їх зміст передбачав формування не лише елементарних уявлень, а й корегування та розвиток пізнавальних процесів. Дорослий, як керівник гри, спрямовує її хід у потрібне річище, за необхідності посилює її хід різними способами, підтримує інтерес, підбадьорює тих дітей, в яких щось не виходить.

В організації освітньої діяльності не можна оминати «трикутник партнерства». Якщо говорити про дидактичну гру – то розуміння батьками її значення є не менш важливим фактором гармонійного розвитку дошкільника. Дитина пізнає світ не лише у ЗДО тому важливо, щоб батьки створювали умови для активного використання аналогічних ігор у повсякденному житті. Взаємодія дорослих із дитиною через гру сприяє розвитку комунікації між ними, допомагає налагодити довірливі стосунки, в «умілих руках» гра стає ключем до душі дитини. Багато батьків помилково вважають, що навчання дитини має відбуватися з використанням традиційних наукових методів та підходів, таких як читання, прописи, розвиток математичних уявлень засобами інтерактивних технологій і т.д. та недооцінюють значення гри в цьому процесі. Часто вони просто не усвідомлюють, що саме граючись діти найкраще сприймають нову інформацію, адже це – природний механізм пізнання малюками світу. Крім того, сучасні батьки прагнуть до стрімких результатів, очікуючи, що їхня дитина відразу зможе продемонструвати академічні навички (знання літер або цифр і не завжди розуміють важливість ступеневого розвитку та накопичення сенсорного й когнітивного досвіду. В умовах сучасних реалій дорослі часто дають перевагу більш зручним для себе способам організувати дитяче дозвілля, наприклад перегляду мультифільмів або використання планшета, що також знижує роль ігор у вихованні. До того ж орієнтація на академічні знання як основний результат успіху не рідко призводить до того, що гра сприймається лише як розвага, хоча насправді вона є важливим елементом гармонійного розвитку дошкільника. Мета педагога – довести батьківській спільноті, що сьогодні роль дидактичної гри ще більше зростає. Бо активна цифровізація освіти знижує рівень сенсорного досвіду дітей. Внаслідок широкого використання гаджетів дитина менше взаємодіє з реальними об'єктами, що здебільшого призводить до сенсорної депривації. Дидактичні ігри, які включають маніпуляцію з фізичними предметами, допомагають компенсувати цей недолік, стимулюючи тактильне, зорове та слухове сприйняття.

Ще однією проблемою є зниження рівня фізичної активності дітей, що негативно впливає на розвиток дрібної моторики, координацію рухів та загальну когнітивну діяльність. Тому використання дидактичних ігор із руховими елементами (наприклад, ігри на балансування, сортування, маніпуляції з дрібними предметами) сприяє гармонійному розвитку моторики та когнітивних процесів.

Дедалі частіше педагоги стикаються з викликами інклюзії. Працівники закладів дошкільної освіти повинні забезпечити рівні можливості для всіх дітей, незалежно від наявності у вихованці особливих освітніх потреб. Дидактичні ігри є ефективним інструментом для створення сприятливого освітнього середовища, яке враховує індивідуальні особливості кожної дитини. Адже ігри, якими наповненні осередки в ЗДО, адаптованими відповідно до рівня розвитку дитини, надаючи можливість кожному малюку засвоювати матеріал у комфортному темпі.

Враховуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що розвиток сенсорно-пізнавальної сфери дошкільників є основою для їх майбутнього навчання та успішної соціалізації. Дидактичні ігри відіграють ключову роль у цьому процесі, щоб діти могли не лише зберегти різноманітний сенсорний досвід, розвивати когнітивні та мовленнєві навички, а й формувати здатність до самостійного мислення та комунікації.

Ось декілька апробованих дидактичних ігор, які захоплюють малюків та допомагають реалізовувати освітні завдання:

«Чарівні баночки»

Мета: розвиток логічного мислення, уваги та вміння класифікувати предмети.

Освітні завдання: розвиток умінь класифікувати предмети за спільними ознаками, розширення уявлень про навколишній світ, розвиток логічного мислення та уваги.

Обладнання: намальовані баночки на картоні з написами або зображеннями (наприклад, «Фрукти», «Овочі», «Крупи», «Іграшки»), маленькі картки із зображеннями різних предметів.

Хід гри:

Вихователь роздає дітям картки із зображеннями предметів і пропонує «розкласти запаси по баночках». Дитина повинна покласти кожен предмет у відповідну баночку. Наприклад, яблуко – у баночку «Фрукти», морква – в «Овочі», м'ячик – в «Іграшки».

«Чарівні прищипки»

Мета: розвиток дрібної моторики, координації рухів, сенсорного сприйняття кольорів.

Освітні завдання: розвиток дрібної моторики рук, тренування координації рухів, розвиток умінь розпізнавати кольори, розвиток зорово-моторної координації.

Обладнання: кольорові прищипки, картонні фігури (сонечко, їжачок, квітка тощо) або кольорові картки.

Хід гри:

Вихователь дає дітям картонні фігурки, наприклад, їжачка, і пояснює, що йому потрібні голочки. Діти прикріплюють прищипки, що імітують голочки, або дають пелюстки на квітку. Інший варіант гри – сортування прищіпок за кольорами, прикріплюючи їх до відповідних карток.

«Що змінилося?»

Мета: розвиток пам'яті, уваги та спостережливості.

Освітні завдання: розвиток зорової пам'яті та уваги, навчання аналізу та порівняння, активізація мовлення.

Обладнання: набір предметів (4-6 різних іграшок або речей).

Хід гри:

Вихователь викладає перед дитиною кілька предметів, дає їй 10-15 секунд на запам'ятовування, а потім просить відвернутися. У цей час вихователь змінює розташування предметів або набирає один із ними. Дитина має сказати, що змінилося.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Авторська група : Байєр О.М., Безсонова О.К., Брежнєва О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л. П., Косенчук О. Г., Корнєєва О.Л., Лисенко Г. М., Левінець Н. В., Машовець М.А., Мордоус І.О., Нерянова С. І., Піроженко Т. О., Половіна О. А., Рейпольська О.Д., Шевчук А. С. Під науковим керівництвом доктора психологічних наук, професора, член-кореспондента НАПН України – Піроженко Т. О. - 2021. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Каракуц Г. М., Титаренко Л. І. Використання дидактичних ігор у процесі формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. Теорія і методика навчання: проблеми та пошуки: збірник наукових праць. 2019. Випуск 16. С. 159-167.
3. Кошель В.М. Сенсорне виховання дітей раннього віку: навч.-метод. посіб. Для вихователів дітей дошкільного віку, студентів спеціальності «Дошкільна освіта» та батьків. Чернівці: ФОП Баликіна О.В., 2019. 160 с.
4. Хорошун Н. В. Дидактичні ігри як засіб розвитку сенсорно-пізнавальної сфери дитини дошкільного віку. Магістерські студії. Альманах. Вип. 21. Херсон. ХДУ, 2021 С. 200-203.



СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ПРОБЛЕМИ ДУХОВНО-МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ

Діна СКРИДЛО,
вихователь ХЗДО № 20 «Білочка»
Хмельницької міської ради

Дошкільний вік є важливим періодом в житті дитини, коли формуються засади її особистості. Це час, коли дитина найбільш сприйнятлива до навколишнього світу, відкриваючи його через емоції, образи, дотики та переживання. Саме в цей період закладаються моральні цінності, формується здатність розрізняти добре і погане, проявляти емпатію, вибудовувати гармонійні стосунки та розуміти інших людей.

Духовно-моральне виховання я не зводжу лише до навчання правил поведінки, оскільки це складний процес формування внутрішнього світу дитини, її морального фундаменту, який впливатиме на все її життя. У сучасному суспільстві, де дошкільники часто стикаються з інформаційним перенасиченням, нівелюванням межі між добром і злом та агресією, питання духовного розвитку набуває особливої уваги [3].

Вихователь у закладі дошкільної освіти відіграє важливу роль – він не лише навчає, а й знайомить дитину зі світом моральних цінностей, забезпечує безпечне середовище, яке сприяє формуванню таких якостей, як співчуття, чесність, доброта та відповідальність [4].

Духовно-моральне виховання я не обмежую окремими заняттями чи розмовами, а інтегрую у всі аспекти життя дитини: ігри, казки, щоденну взаємодію з дорослими та однолітками. Особливу увагу приділяю значенню особистого прикладу дорослих, розвитку емоційного інтелекту, ролі сімейного виховання і практичним методам, які сприяють формуванню гуманності, відповідальності та доброти. Адже створити умови для виховання щасливої і гармонійної дитини для мене означає навчити її вірити в добро, любити світ і людей, розвивати здібність творити й множити позитивні зміни.

Духовно-моральне виховання дошкільників – це не просто навчання норм поведінки, це глибинна багатогранна робота, що охоплює всі аспекти життя дитини: її ігри, переживання, спілкування й емоції. Моє завдання бачу не лише у теоретичних поясненнях моральних цінностей, а у створенні атмосфери довіри та любові, яка передається через особистий приклад.

Діти засвоюють не тільки слова, а й інтонацію дорослих, їх поведінку та реакцію на життєві ситуації. Тому я завжди демонструю доброту й чесність у своїх діях – дитина не стане доброзичливою і чесною, якщо ці чесноти не є невіддільною частиною життя оточення. У дошкільному віці цінності не просто пояснюю, а проживаю через гру, спілкування та щирі людські стосунки з моїми вихованцями.

Духовно-моральне виховання – це не просто окремий елемент роботи з дітьми, а фундамент усього освітнього процесу.



Кожне своє слово, кожне завдання містить моральну суть, незалежно від того, чи йдеться про математику, грамоту, ознайомлення з природою тощо. Наприклад, коли я вчу дитину рахувати, одночасно розповідаю про важливість щедрості, радість від дарування подарунків чи можливість допомогти ближньому. А досліджуючи природу, звертаю увагу на відповідальність за довкілля, красу світу та вдячність за все, що нас оточує. Читаючи казки, діти не просто слухають сюжетні лінії, а проживають їх разом з героями, аналізують їхні вчинки та замислюються, як би діяли в подібних ситуаціях самі.

У ранньому віці дитина ще не здатна осмислити глибокі абстрактні поняття чи складні моральні концепції. Проте вона сприймає світ через емоції, дотики, погляди та обійми. Казки, ігри, традиції та ритуали – це не просто методи виховання, а потужні інструменти формування особистості [5]. Я помітила, що якщо щодня говорити дітям слова підтримки, спільно розв'язувати конфлікти, пояснювати причини поведінки замість покарань та уважно слухати їхні почуття, можна на глибокому рівні закласти моральні цінності.

Казки відкривають перед дітьми нові перспективи, показують силу навіть найменшого доброго вчинку та навчають того, що добро завжди проявляє себе, навіть якщо його ефект видно не одразу. Традиції надають відчуття стабільності та зв'язку з поколіннями, створюючи основу для формування самоідентичності дитини. Ранкове коло добрих слів або вечірнє висловлення вдячності за минулий день загострюють увагу дітей до власних внутрішніх переживань і до емоцій інших та стають чудовим ритуалом для дошкільників.

Особливе значення має атмосфера у дитячому колективі. Якщо дитина почувається важливою, якщо її думки та почуття сприймаються серйозно, вона навчається поваги, співчуттю та відповідальності. У групі, де панує атмосфера довіри, де кожен має право висловити свої турботи й думки, а вихователь підтримує у пошуку рішень складних ситуацій замість простого контролю поведінки, формується справжня й усвідомлена моральність [2].

Моральні цінності я інтегрую у реальне життя. Якщо кажу дітям про необхідність допомагати іншим, то одразу ж створюю ситуації для практичних вправ: наприклад, допомогти товаришеві, піклуватися разом про рослини або доглядати за мешканцем куточка природи разом.

Залучення батьків до процесу духовно-морального виховання дітей має ключове значення. Неможливо створити гармонійне виховання, якщо дитина живе у двох світах: один – у садку, де її вчать добру, а другий – удома, де можуть панувати байдужість або навіть жорстокість. Саме тому важливо розробити єдину виховну стратегію, донести батькам важливість морального розвитку та інтегрувати їх у спільні заходи, дискусії й рефлексії. Адже саме в сім'ї закладається основа духовності, яку я допомагаю розвинути й поглибити.

Важливим є також формування емоційного інтелекту у дітей. Говорити про моральні принципи недостатньо – важливо навчити дитину розуміти власні почуття, висловлювати їх і співпереживати іншим. Я використовую вправи на розпізнавання емоцій, аналіз переживань літературних героїв чи практичні ситуації, які дозволяють проявити емпатію. Таким чином, дитина не лише розуміє поняття добра і зла, а й відчуває їх глибинний сенс.

Духовно-моральне виховання дошкільників – це цілісний процес, який охоплює всі аспекти життя дитини. Це виховання через почуття, любов, підтримку й справедливість. Виховання серцем, а не тільки розумом, у створеному середовищі турботи й краси допомагає дитині усвідомлювати відповідальність за свої вчинки й цінувати добро. Тут важливу роль відіграє атмосфера щирої любові та довіри в закладі. Я не лише навчаю дітей, а й стаю частиною їхнього світу, допомагаючи їм день за днем відкривати важливість чесності, доброти та уважності до інших.

Використання казок, ігор, спільних дискусій чи життєвих прикладів сприяє засвоєнню моральних цінностей і втілення їх у житті. Батьки залишаються першими наставниками дитини у питаннях моралі. Тому співпраця між мною та родиною, узгодженість у підходах до виховання мають вирішальне значення. Якщо дитина отримує однакове виховання як вдома, так і в садочку – наповнене любов'ю та турботою – вона має всі можливості вирости гармонійною і сильною особистістю, здатною нести добро у світ [1].

Отже, сучасний підхід до духовно-морального виховання ґрунтується на особистому прикладі дорослих, на емоційній взаємодії та створенні підтримуючого середовища. Таке середовище дає дитині відчуття любові й значущості. Виховання через спільний досвід і переживання відкриває шлях до формування високодуховної, морально зрілої особистості. Моє надзвичайно важливе завдання – не просто передавати знання, а допомагати дитині проживати ці цінності та інтегрувати їх у власний внутрішній світ на все життя.

Список використаних джерел:

1. Бех І. Духовні цінності в освіті. Київ: Видавничий дім КМ Академія, 2021. 248 с.
2. Вербицька О. Моральне виховання дітей дошкільного віку. Львів: Світ, 2020. 192 с.
3. Кононко О. Теоретико-методичні засади духовного розвитку дошкільників. Харків: Основа, 2019. 276 с.
4. Лисенко Л. Формування етичних норм у дошкільників. Київ: Педагогічна думка, 2022. 215 с.
5. Савченко О. Виховання гуманності у дітей раннього віку. Дніпро: Інновація, 2023. 230 с.





АРХІТЕКТУРА КРІЗЬ ПРИЗМУ ФАНТАЗІЇ: КОНСПЕКТ УРОКУ ДЛЯ 7 КЛАСУ

Олексій ПІДГУРСЬКИЙ,
вчитель образотворчого мистецтва
КЗЗСО «Ліцей №5 Хмельницької міської ради»



Конспект уроку з мистецтва для 7 класу

Тема: *Архітектура. Місто майбутнього.*

Мета: познайомити з сучасними тенденціями в архітектурі та місто забудові; навчити зображати архітектуру з урахуванням законів лінійної та повітряної перспективи, поєднувати архітектуру з іншими видами образотворчого мистецтва. Виховувати естетичні почуття та ощадливе ставлення до природи та довкілля.

Обладнання: фото проєктів міст майбутнього, сучасних хмарочосів, приклади учнівських робіт з теми, відеоролик.

Хід уроку

I. Організація учнів

II. Актуалізація опорних знань.

- Які види образотворчого мистецтва ви знаєте?
- Які з них можна поєднати з архітектурою?
- Чи знаєте ви приклади такого симбіозу?
- Що таке «хмарочос»?
- Які хмарочоси ви знаєте?

III. Виклад основного матеріалу

Хмарочос — високий будинок житлового, офісного або адміністративного призначення. Загальновизнаних критеріїв, що визначають хмарочос, не існує. Мінімальна висота хмарочоса коливається у рамках приблизно 100-150 м. [1]

Першим сучасним хмарочосом вважають Будинок домашнього страхування, який спорудили в 1885 у Чикаго. У нього було 10 поверхів, заввишки 42 м.

Сучасні інженери та архітектори розглядають різні можливості застосування хмарочосів, зокрема, застосування їх як місто-хмарочос. Простими словами, це вертикальне будівництво. Наймовірні висотки зведуть у різних частинах міста. Вони будуть густозаселеними та з усіма вигодами.



Так, в одному гігантському хмарочосі, можна буде побачити магазини, перукарні, офіси, ресторани, різні зони розваг та багато іншого. Багатьом людям вони замінять весь інший простір міста. Аби купити необхідні продукти досить, наприклад, спуститися на 20 поверхів, а вийти на роботу – піднятися на 7 поверхів. Тож повноцінне життя можна буде вести, не залишаючи висотку. [2]

Таке будівництво підійде містам, які сильно обмежені у своїй території, й не мають можливості освоїти незаселені землі.

Так, хмарочос Бурдж Халіфа у місті Дубаї, який сягає висоти 828 метрів, став прикладом проєктів подібних міст. Зараз у ньому 163 поверхи на яких, крім готелю, розмістилися квартири, офіси, оглядові майданчики, ресторан, обсерваторія та технічні відділи. Однак за житло у такому хмарочосі доведеться віддати від 500 тисяч до 1,5 млн євро.

Такі житла не тільки допоможуть заселити більшу кількість людей, а й раціонально використовувати ресурси – воду та електроенергію.

Інші архітектори проєктують чисті “зелені” міста. Нові технології дозволять очистити повітря та навколишнє середовище від відходів. В першу чергу у містах, зведених у сільських місцевостях, які ще не обросли будівлями та заводами.

У такому місті будуть відсутні машини. Всі житлові будівлі розташуються в центрі, а навколо – офісні та адміністративні будівлі.

До паркової зони жителі зможуть дістатися всього за 10 хвилин ходьби. Але, звичайно ж, за межею міста ви зможете користуватися автомобілями.

Крім того, деякі дослідники вважають, що людям доведеться освоїти пустелі. Тож за задумом, такі міста стануть невеликими. Складатимуться вони з 550 будівель, серед яких – комфортабельні вілли, навчальні заклади та органічні ферми.

Для забезпечення енергією використають 200 квадратних кілометрів (приблизно чверть Києва) сонячних панелей. Громадський транспорт буде, але екологічно чистий, що працюватиме на електроенергії.

Ще однією альтернативною гілкою формування житлового середовища є «Міста на воді». Деяким здається, що освоєння нових земель неприйнятне і людині пора оселитися на воді. Все це пов'язано з глобальним потеплінням та підвищення рівня світових морів та океанів. У майбутньому такі міста можуть стати необхідністю.





Один з них може бути побудований шляхом злиття 10 штучних островів, які також будуть покриті зеленню. У його центрі зведуть величезний хмарочос, який стане фермою для вирощування рослин та житлом для тисяч людей. [3]

Розглянемо декілька будівель, що вже є взірцем архітектурної думки.

У будівлі, яка виконана у формі спіралі ДНК, буде висаджено близько 23 тисяч дерев.

На острові Тайвань у місті Тайбей завершується будівництво екохмарочоса.

Для будівництва застосовувалися тільки екологічно чисті матеріали, а перевагу надали тим, які отримані в результаті вторинного перероблювання. За задумом авторів, на кожному поверсі будівлі будуть висаджені кущі та дерева, внаслідок чого вежа зможе поглинати шкідливі викиди обсягом до 130 тонн на рік. [4]

У Гуйяні, що в китайській провінції Гуйчжоу, створили штучний водоспад безпосередньо на одній з висоток міста.

Вода злітає вниз у величезний резервуар біля підніжжя будівлі з висоти 108 метрів, а сам хмарочос здіймається на 121 метр.

Окрім металу, бетону, скла та пластику архітектори звертаються й до традиційних матеріалів, таких як дерево.

Збудований у норвезькому селищі готель наразі є найвищою дерев'яною будівлею у світі, яка символізує «зелений поворот» в архітектурі.

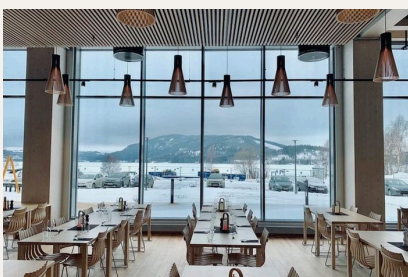
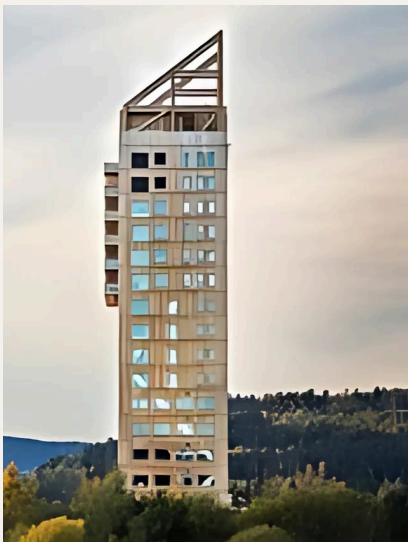
18-поверхову вежу Мйостарнет заввишки 85,4 метра розташовано у ста кілометрах на північ від Осло на березі озера Мйоса у селищі Брумундал із населенням близько 10 тисяч жителів.

Однією з найбільш розвинених країн у сфері будівництва є ОАЕ. Будинок під назвою «Мукааб», тобто «куб», стане центральною спорудою нового кварталу зі 100 тисячами квартир, готелями, комерцією, офісами, культурними центрами, університетом технологій і дизайну, театром і музеєм. Тобто, це буде новий символ міста.

Всередині куба буде розташовано вежу, навколо якої буде великий простір. «Мукааб» стане частиною нової забудови у центрі столиці Саудівської Аравії загальною площею 19 квадратних кілометрів. [5]

У Сінгапурі відкрився унікальний басейн на висоті 55-поверху, який створює ефект нескінченної перспективи.

Басейн знаходиться на даху найдорожчого готелю світу Marina Bay Sands, що являє собою три вежі з човном нагорі, та має довжину 150 метрів. Це найбільший відкритий басейн на цій висоті. Завдяки особливому проектуванню, басейн дає ефект, що вода тягнеться до горизонту. Насправді вона виливається з краю водозбору нижче, а потім перекачується назад в басейн. [6]



Звісно, людство розглядає можливість спорудження житла не лише на земні. Не пасе задніх у цій сфері й Україна. Українські конструктори презентували проєкт поселення на Місяці.

Місяць як найближче до Землі небесне тіло розглядають як частину майбутньої космічної інфраструктури Сонячної системи. Інтернаціональна місячна база зможе слугувати для видобутку ресурсів, а також бути пересадним майданчиком для запуску космічних кораблів на інші планети. У проєкті описано, як виглядатимуть інфраструктура поселення, місячні модулі, місячний ровер. [7]

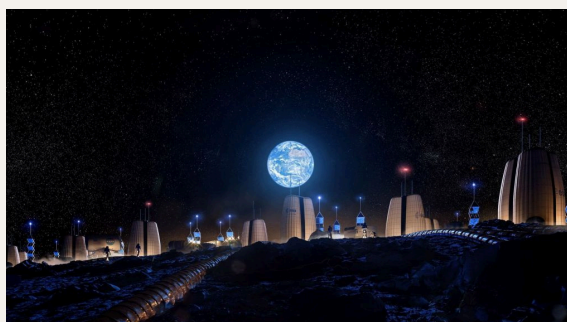
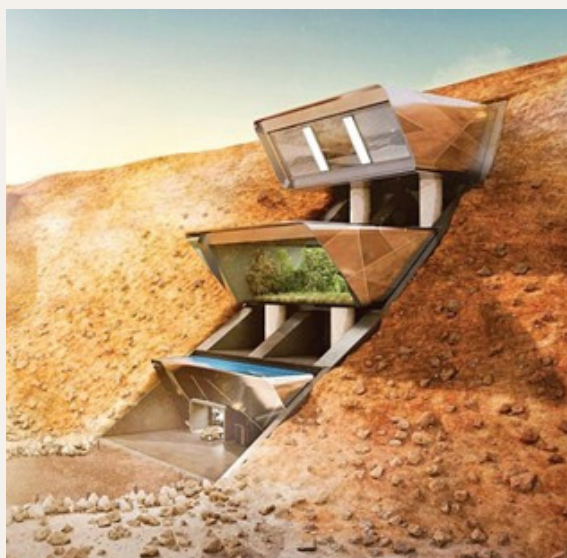
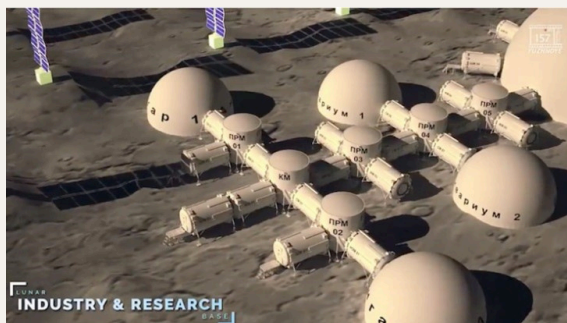
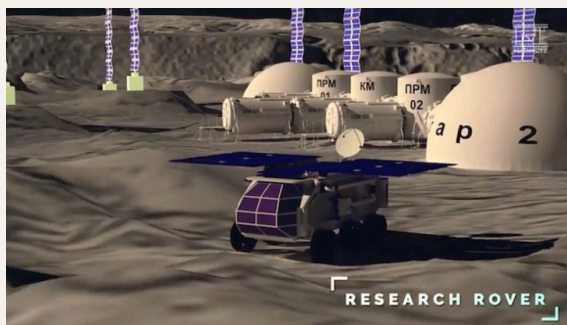
Та окрім Місяця людство готується колонізувати Червону планету. Пілотована людьми місія на Червону планету постійно відкладається. Ілон Маск, власник компанії SpaceX, у 2017 році обіцяв, що відправить місію у 2022-му. Наприкінці 2021-го Маск озвучив план відльоту у 2026 році. [8]

В архітекторів і дизайнерів важке завдання — вони повинні спроектувати такі будівлі, де люди могли б перебувати весь час, бо на поверхні планети довго не проживеш. З другого боку, невелика сила тяжіння, як говорять фахівці, значно полегшить їм будівництво, адже завдяки їй можна буде набагато легше пересувати важкі елементи будівельних конструкцій. Водночас у будівельників є проблема матеріалів. Космічні місії не везимуть із собою бетон чи камінь, їх братимуть для будівництва вже на новій планеті. Тому автори нинішніх експериментів намагаються зімітувати марсіанський бетон із додаванням реголіту — суміші з пилу та часточок породи, що покриває планету.

Отже, ми познайомились лише з мізерною частинкою проєктів міст майбутнього та сучасними будівлями, що вже вражають своєю величиною, красою та технологіями. Сьогодні й ми спробуємо створити свій проєкт будинку майбутнього.

IV. Педагогічний малюнок на класній дошці.

Учитель на дошці або мультимедійній дошці виконує спрощений ескіз футуристичного міста з урахуванням лінійної перспективи: зображує вулицю, яка йде в глибину простору, та будівлі різної висоти з плавними формами, зеленими дахами й сонячними панелями. У процесі малювання звертає увагу учнів на закони перспективи (лінії сходяться в одну точку на горизонті), поєднання архітектури з елементами природи та декоративними деталями.





Учні спостерігають, аналізують та обговорюють: «Що робить це місто зручним і екологічним?», «Як архітектура майбутнього може змінити наш спосіб життя?».

V. Практична діяльність учнів.

Ваше завдання – намалювати архітектурний проєкт сучасної будівлі для життя та діяльності людини в умовах планети Земля.

Матеріали виконання: простий олівець, чорна ручка чи фломастер (для наведення контурів), кольорові олівці чи фломастери (для контрастного відокремлення фону).

VI. Підсумок уроку.

VII. Оцінювання.

Список використаних джерел:

- 1.Єжова О.І. Концепції хмарочосів майбутнього. Архітектурний вісник КНУБА: архітектура будівель і споруд. Київ: КНУБА. 2018.с.638.
- 2.Міста майбутнього: неймовірні проєкти. Факти/Life. 25.05.2017. URL: <https://life.fakty.com.ua/ua/vidpochynok/mista-majbutnogo-nejmovirni-proekty/> (дата звернення 04.03.2025)
- 3.Новий мегапроєкт: у Саудівській Аравії збудують велетенський хмарочос-куб. MUSE. 20.02.23. URL: <https://muse.org.ua/all/arxitektura/novij-megaproekt-u-sauidivskij-aravi%D1%97-zbuduyut-veletenskij-xmarochos-kub-foto> (дата звернення 11.04.2025).
- 4.У будівлі, яка виконана у формі спіралі ДНК, буде висаджено близько 23 тисяч дерев. ТСН. 28.01.21. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/vdariv-plyashkoju-i-namagavsya-zgvaltuvati-pid-harkovom-recidivist-napav-na-divchinku-poblizu-shkoli-1714990.html> (дата звернення 04.03.2025).
- 5.У Сінгапурі відкрили найдорожчий готель з "нескінченим" басейном. ТСН. 25.06.10. URL: <https://tsn.ua/tsikavinki/u-singapuri-vidkrili-chudo-gotel-z-neskinchennim-baseynom.html> (дата звернення 04.03.2025).
- 6.Українські конструктори презентували проєкт поселення на Місяці. Хмарочос. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2019/12/11/ukrayinski-konstruktory-prezentuvaly-proyekt-poselennya-na-misyatsi/> (дата звернення 04.03.2025)
- 7.Хмарочос. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Хмарочос> (дата звернення 04.03.2025 р).



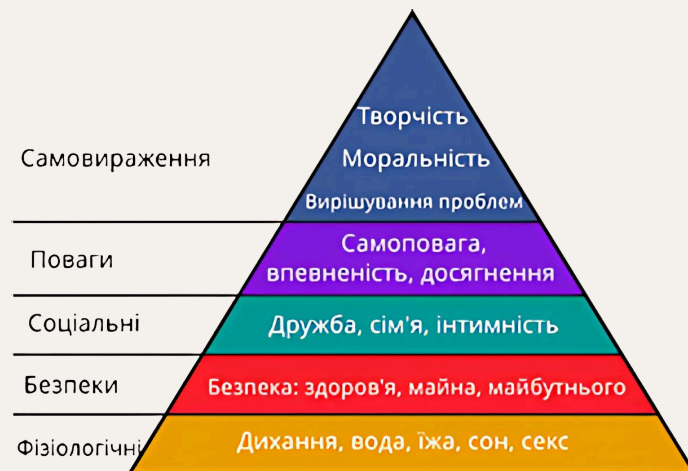
ОСВІТНІЙ ФЕСТИВАЛЬ «УНІКУМ» У ЛІЦЕЇ ТА ПОТРЕБА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ

Олена ЧЕНАШ,
педагог-організатор КЗЗСО
«Ліцей №16 імені Володимира Козубняка»
Хмельницької міської ради



*Я зобов'язаний своєму батькові
за те, що живу, але своєму
вчителю за те, що живу добре.
Олександр Македонський*

За «пірамідою потреб» американського психолога Абрагама Маслоу однією із найважливіших є потреба людини у самоактуалізації, тобто у повазі та визнанні її діяльності. Навчальний заклад має задовольняти цей запит здобувачів освіти для їхнього подальшого розвитку. Це сприятиме повазі з боку оточення та їхній мотивації та самоповазі, зростанню особистих досягнень ліцеїстів, реалізації закладеного потенціалу, а також зробить наших вихованців щасливими та спонукатиме задуматися над своїм подальшим призначенням у майбутньому.



За «екзистенційною теорією потреб» німецького філософа та психолога Еріха Фромма людина прагне до самоідентичності та ціннісної орієнтації. «Більшість важливих речей у світі досягнуто людьми, які продовжували намагатися, коли здавалося, що надії взагалі не було», – заявляв американський педагог та спікер-мотиватор Дейл Карнегі.

У школі є можливість розвивати всі 9 типів «множинного інтелекту» за американським психологом Говардом Гарднером: від лінгвістичного, логіко-математичного, просторового, тілесно-кінестетичного, музичного, міжособистісного, внутрішньоособистісного, інтелекту натураліста до екзистенційного інтелекту.

Найкращою пошаною та мотивацією для наших учнів є освітній фестиваль «Унікум» у ліцеї, на якому в кінці року ми нагороджуємо дипломами, грамотами, подяками та цінними подарунками наших здобувачів освіти та їхніх наставників за високі результати у навчанні та творчості, спорті, науковій, волонтерській та естетичній діяльності.

Освітній фестиваль «Унікум» у ліцеї

(Звучать фанфари)

«Гаудеамус» (фонова музика)

Ведучий 1: Увага! Увага! Вітаємо усіх палких шанувальників і відданих поціновувачів науки, знання та творчості на нашому освітньому фестивалі «Унікум» у ліцеї №16 імені Володимира Козубняка.

Ведуча 2: Науки за плечима не носити.

Знання покажуть нам шляхи у світ.

Прославимо ми юних науковців школи нині,

Щоб просували у майбутньому вперед

Славетних українців рід.

Ведучий 1: Мудрий наш народ придумав безліч прислів'їв та приказок про знання та мудрість, про тих, хто рухає прогрес: «В дитинстві вивчене — що на камені висічене», «Від науки розумні й руки».

Ведуча 2: А мене надихають такі яскраві афоризми: «Сила перед розумом никне!», «Вченість — це солодкий плід гіркого кореня». Відомий усьому світу мудрець Соломон радив через тисячоліття молодій порослі: «Доклади серця свого до навчання і вуха свої до розумних слів».

Ведучий 1: Сьогодні ми будемо вшановувати тих, хто презентували наш заклад на олімпіадах та конкурсах МАН, змагалися на інтелектуальних, мистецьких та спортивних заходах і турнірах у місті, області та Україні й, звісно ж, перемагали з гідністю, чим заслужили наші нескінченні оплески.

Ведуча 2: Вони, мов Прометеї ХХІ століття, показують нам приклад своїм талантом, працелюбністю та цілеспрямованістю, висвітлюють шлях до відкриттів та нових висот усім членам нашої шкільної громади. Наші найкращі вихованці гідні шкільного Олімпу та нашої уваги. У нас є сильні учні та потужні педагоги-наставники, якими ми пишаємося!

Ведучий 1: Освітній фестиваль «Унікум» у ліцеї № 16 імені Володимира Козубняка оголошується відкритим. **Гімн України**

Ведуча 2: До вітального слова запрошується директор.

Ведучий 1: Щоб шкільне свято науки та творчості могло відбутися, наші славні воїни ЗСУ виборюють на фронті довгоочікувану перемогу, віддаючи за нашу свободу та незалежність свої життя.

Ведуча 2: Оголошується хвилина мовчання за загиблими на війні бійцями ЗСУ та Героями-випускниками нашої школи: Лопатіним Олексієм, Борбуцьким Олександром, Монастирським Денисом, Прохніцьким Олександром, Гродовським Юрієм, Бурдельним Сергієм, Вольєвим Сергієм, Трачуком Андрієм, Свіщовим Віталієм, Целіхом Андрієм. Вічна пам'ять...

(Хвилина мовчання)

Ведучий 1: Наших юних науковців і майбутню нашу гордість вітають наші незвичайні гості, які зійшли до нас ніби зі сторінок історичних книг — видатні діячі землі нашої. Зустрічайте. **(музика, що інтригує).**

1.Літописець Нестор (зі свитком)

Я із глибини віків прийшов,

У ліцей 16 враз шляхи знайшов.

Відомий всім як літописець Нестор.

Я зберігав історію держави,

І описав події знані в печерах Лаври,

І розповів з гарячим серцем легенди славні.



Я мудрості князів навчив,
Всім заповів книжки цінити,
Любов й добро в житті творити.
Премудрості, а не багатств шукайте, друзі, у
світі,
Хай сяє сонцем вона в школі дітям.

2.Іван Федоров (з «Біблією»)

Відомий я першодрукар,
І звуся Федоров Іван.
«Апостол», «Біблію», «Буквар»
У Львові я надрукував.
То ж вчіться, юні науковці, ви завзято,
Шануйте час — вітайте й свято.
Наук ніколи не цурайтесь,
І з книгами не розлучайтесь.

3.Князь Костянтин Острозький (з шаблею)

Українську культуру я плекав,
Просвіту у серцях людей теж засівав,
Острозьку академію відкрив,
До Бога молитви щоденно я творив.
Я Острозький є Василь,
Доклав для процвітання краю
Безліч неймовірних зусиль,
Фортеці міцні мурував,
В походах легендарних вигравав.

4.Петро Могила (з хрестом чи іконою)

Перед вами Петро Могила,
Духовний отець і творець України.
Я служив духовному зростанню,
І школи освячував державні.
Так, академія моя — фундамент вчення про
буття.
Бібліотеки здавна поважав, рідкісні рукописи
збирав.
І церквою я керував, гріхи та лінь —
забороняв.
Знають мене всі у світі,
Тож прагніть істини, розумні діти.

5.Григорій Сковорода (з торбинкою і ціпком)

Сковорода Григорій я,
Запам'ятайте істини ви, друзі:
Втрата часу — це страшна біда,
Книги — щастя, школа — саяво,
Я візьмеш вершину — матимеш середину.
Хоч світ мене ловив, та не впіймав,
Я мандрував стежками України,
І світло від темряви завжди відділяв,
Та думи річками свої розливав.
Я поєднав з душею Всесвіт,
І мудру Біблію студіював,
Свій мікрокосм я розвивав.



Всі разом: У науку і до знань стежок, друзі, шукайте,
Батьківщину нашу милу прославляйте. **(Музика)**

Ведучий 1: Українці — це дуже освічений, креативний і талановитий народ. Наші вчені та дослідники, митці та мандрівники, письменники та поети, програмісти та інженери змінюють хід історії та покращують наше життя. Саме завдяки таланту нашого народу ми зможемо здолати будь-які випробування, навіть у часи воєнних лихоліть. Їхню когорту незабаром поповнять і найталановитіші учні ліцею. Вони наполегливо працювали протягом року, крок за кроком долали перешкоди. Можливо, наші учні стануть незабаром видатними науковцями, інженерами, першовідкривачами, які придумують нові засоби захисту для наших воїнів на фронті та держави взагалі.

Ведуча 2:

Молоді обдарування наші,
Вам палкий привіт,
Мріємо, що когорту «Героїв України»
Поповнить і наш ліцейний цвіт!

Ведучий 1: Оголошується номінація **«Інтелектуальний прорив»** (1). За неї боролися ті, хто протягом навчального року вигравали олімпіади всіх рівнів, а саме такі учні...

Ведуча 2: А оголосити переможця у цій номінації **«Інтелектуальний прорив»** ми запрошуємо директора ліцею.

(фанфари/туш)

Ведучий 1: Наших переможців прийшли вітати Богиня мудрості та знань Афіна-Паллада-Мінерва та незламний титан Прометей, які щойно спустилися з гори Олімп. **(Прометей та Афіна-Паллада вручають під музику премії та подарунки)**

Ведуча 2: Наша українська інтелектуальна еліта формується зараз у ліцеї та ще сидить за шкільними партами. Колись за нею сидів і видатний український бактеріолог та мікробіолог Володимир Хавкін, який першим створив ефективну робочу вакцину проти холери та чуми та безстрашно перевірів її на собі. А чи є у нас послідовники таких цілеспрямованих вчених?

Ведуча 2: Оголошується **номінація «Майбутній світоч науки» (2)**. Претендентами на перемогу є юні науковці школи, які у рамках **МАН** демонстрували свої невеличкі відкриття, знахідки, розвідки, дивуючи новим поглядом на речі, а саме...

Ведучий 1: А оголосити переможця у цій номінації **«Майбутній світоч науки»** ми запрошуємо заступника директора з навчально-виховної роботи.

(фанфари/туш, Прометей та Афіна-Паллада вручають премії та подарунки)

Ведуча 2: Бажаємо усім нашим номінантам знайти гідне місце у житті, визначитися із професією та прославляти рідну школу, Хмельницький, Україну у світі, а в майбутньому поборотися навіть за Нобелівську премію! Вам ми даруємо цей **музичний сувенір**.

(Музичний номер у виконанні учениці 11 класу — пісня «Україна» (1))

Ведучий 1: Нащадок запорізьких козаків, видатний мандрівник та антрополог Микола Міклухо-Маклай, першим дослідив та описав побут тубільців Папуа-Нова Гвінея. А це було досить небезпечно. І це був виклик.

Ведуча 2: Як ви здогадалися, ми оголошуємо номінацію **«Виклик року» (3)**, в якій хочемо вшанувати тих учнів, які якнайкраще проявили себе у спорті, які бігали, стрибали, перетягували линву, грали у волейбол та футбол, забивали м'ячі та захищали спортивну честь школи на турнірах та чемпіонатах, військово-патріотичній грі «Сокіл (Джура)». Як відомо, славнозвісний математик Піфагор був ще й видатним олімпіоніком. Ми вітаємо всіх універсальних особистостей школи!

Ведучий 1: Як кажуть, у здоровому тілі — здоровий дух. Усіх спортивних зірочок школи, які мають право носити цей титул, ми вітаємо, а саме:

Ведуча 2: А назвати переможця у номінації **«Виклик року»** ми запрошуємо вчителя фізкультури.

(Фанфари/Туш, Прометей та Афіна-Паллада вручають премію та подарунки)

Ведучий 1: Всесвітньо відомий орієнталіст українець Агатангел Кримський знав 60 мов і переклав 164 східні твори та написав 870 монографій. Комісія ООН віднесла його до категорії «видатний європеєць».

Ведуча 2: Він однозначно був лідером. Чи є у нашому ліцеї свої лідери? Звісно, що є. Ви здогадалися, що оголошується номінація **«Лідер року» (4)**.

Ведучий 1: Наші учні беруть активну участь у громадському житті не тільки школи, міста, але й рідного краю. Вони не тільки пропонують нові ідеї, але і втілюють їх у життя, роблячи життя навколо себе цікавим, захопливим та драйвовим. Це наші активісти самоврядування, лідери шкільних колективів і піонери усіх добрих справ.

Ведуча 2: Список найактивніших та найефективніших учнів, які можуть поборотися за звання **«Лідер року»** чималенький. Ось він ...

Ведучий 1: А право оголосити переможця у цій номінації **«Лідер року»** надається педагогу-організатору старших класів школи.

(Фанфари/Туш, Прометей та Афіна-Паллада вручають премії та подарунки)

Ведучий 1: Українка Варвара Каринська, видатна дизайнерка моди у кіно та балеті, колись перевернула світ Терпсихори та придумала балетну пачку та отримала перший приз «Оскар» за костюми у кіно.

Ведуча 2: Як колись писав поет Максим Рильський:

Ми працю любимо, що в творчість перейшла.

І музику палку, що серце тисне.

У щастя людського два рівних є крила:

Троянди й виноград — красиве та корисне.

Ведучий 1: Настав час оголосити номінацію **«Талант року» (5)**, у якій можуть помірятися силами наші актори, співаки, танцюристи, художники, поети, читці, дизайнери, які робили наше життя неймовірним та захопливим, вивіщували наш дух та мистецькі сподівання. Можливо, їм колись отримувати премію «Гремі» чи «Пулітцерівську премію»?

Ведуча 2: Серед обдарувань року ми можемо назвати фаворитів муз бога мистецтв Аполлона, а саме таких учнів...

Ведучий 1: А тріумфатора у номінації **«Талант року»** оголосить заступник директора з виховної роботи.

(Фанфари/Туш, Прометей та Афіна-Паллада вручають премії та подарунки)

Ведуча 2: Наші талановиті учні ліцею заслуговують на музичний дарунок від 10-В класу, танець «Вінок Кобзареві». **(музичний номер (2))**

Ведучий 1:Українець Юрій Кнорозов, відомий історик та етнограф, дешифрував писемність народу мая, що не могли зробити науковці усіх країн світу протягом багатьох століть. Це дивує і надихає. Знай наших!

Ведуча 2: Скільки часу він витратив на цю титанічну працю! Впертість і завзятість, наполегливість та харизматичність, старанність і цілеспрямованість завжди приводять до разючих результатів. Це праця не одного дня та мимолітного пориву.

Ведучий 1: Оголошується номінація **«Учень року» (6)**, у якій можуть поконкурувати не тільки відмінники школи, але й ті, які найменше пропустили занять за навчальний рік і були зразком гарної поведінки.

Ведуча 2: Ось ці учні, які прагнуть знань, як Прометей справедливості у боротьбі за людей, і викликають нашу повагу та захоплення...

Ведуча 2: Оголошується номінація «Волонтер року» (9). У цій номінації ми можемо назвати учнів, які найбільше допомагали тим, хто цього потребував, а саме:

Ведучий 1: А переможця у номінації «Волонтер року» оголосить директор ліцею.

Ведучий 1: А оголосить переможця у цій номінації «Учень року» заступник директора з навчально-виховної роботи.

(Фанфари/Туш, Прометей і Афіна-Паллада вручають премію та подарунок)

Ведуча 2: Я нещодавно дізналася, що Богдан Гаврилишин, видатний економіст українського походження, став одним із співзасновників економічного форуму у Давосі. Уявляєш, скільки розумних книжок він прочитав і скільки наукової інформації проаналізував!

Ведучий 1: Я гадаю, що він просто не вилізав із наукових бібліотек. Ви зрозуміли, що ми хочемо представити номінацію «Кращий читач року».

Ведуча 2: Наші учні є відвідувачами міських бібліотек і черпають свої знання не тільки з підручників і творів за програмою. Це наші ерудити, ось їхні імена:

Ведучий 1: А оголосить переможця у цій номінації «Кращий читач року» (7) бібліотекар нашої школи.

(Фанфари/Туш, Прометей та Афіна-Паллада вручають премію та подарунок)

Ведуча 2:

Шляхи життя завжди ведуть до школи,

З дитинства та на схилі літ.

Вона є альфа та омега.

Тут всьому початок.

Дитина пізнає тут світ.

Ведучий 1: Кажуть, що треба пуд солі з'їсти, щоб дізнатися людину. А скільки, цікаво, треба з'їсти солі, щоб пізнати шкільний колектив, стати його енергійним членом, бути своїм у колективі, відчувати насолоду від того, що є членом дружної спільноти? Не забуваймо, що згуртовані 300 спартанців здобули перемогу над тьмою ворогів.

Ведуча 2: Оголошується номінація «Шкільний колектив року» (8), яка має виявити найдружнішу команду, яка брала участь в усіх заходах школи, перемагала, чинила добрі справи, була найактивнішою у громадському житті, подорожувала, волонтерила та була зразком для молодших школярів.

Ведучий 1: Таких класів у нас багато, серед них ...

Ведуча 2: А найгіднішого учасника у номінації «Шкільний колектив року» оголосить заступник директора з навчально-виховної роботи.

(Фанфари/Туш, Прометей та Афіна-Паллада вручають премію та подарунок)

Ведучий 1: Нашим переможцям юні таланти школи підготували музичний сюрприз. Привітаймо їх оплесками.

(Музичний номер, пісня «Батьківщина» у виконанні учениці 9 класу.(3))

Ведуча 2: Всім відома біблійна істина: «хай не збідніє рука, що дає». У наш складний час світ також творять благочинники: волонтери, меценати, філантропи або спонсори. Наша увага до тих, хто робить свій внесок на загальну справу Перемоги над ворогом, є надзвичайною.

Ведучий 1:

Не ховай ти ніжність по кишенях

І не соромся своєї доброти,

Не бійся здатись дивним та непересічним

Серед безглуздої людської метушні.

Разом: Ти поділись любов'ю навіки.

Ведуча 2: Оголошується номінація «Волонтер року» (9). У цій номінації ми можемо назвати учнів, які найбільше допомагали тим, хто цього потребував, а саме:

Ведучий 1: А переможця у номінації «Волонтер року» оголосить директор ліцею.
(Фанфари/Туш, Прометей та Афіна-Паллада вручають премію та подарунок)

Ведуча 2:

Країн багато на великій карті,
Та серед них — вона, твоя єдина.
Її люби і будь завжди на варті,
Бо це твоя земля, це Україна.

Ведучий 1:

Де б ви не були
І щоб ви не робили,
З думкою твори:
«Це все для України».

Ведуча 2: Вам, дорогі наші юні науковці, дослідники, відкривачі, юні таланти, будувати майбутню квітучу Україну. Вам вести її у нові чудові мандри та космічні подорожі. Вам нести за неї відповідальність і щодня робити досконалішою, як це робили Ярослав Мудрий та Михайло Грушевський, Тарас Шевченко та Леся Українка, Ігор Сікорський та Сергій Корольов, Володимир Вернадський та Микола Амосов, Соломія Крушельницька та брати Тобілевичі, Яна Клочкова та Андрій Шевченко.

Ведучий 1: Перед вами відчинені усі двері, бо ви здолали перші сходинки пізнання. Будьте завзятими, прагніть, доводьте, проявляйте, боріться! Черпайте наснагу з джерела мудрості людства. Ваші можливості не мають кордонів. Всесвіт посміхається вам, а Господь благословляє у дорогу. Творіть себе, свій світ і нову Україну.

Ведуча 2: Запрошуємо нашу дружну шкільну родину виконати наш Гімн ліцею.
(«Гімн ліцею»)

Ведучий 1: Освітній фестиваль «Унікум» у ліцеї № 16 імені Володимира Козубняка оголошується закритим.

(«Гімн України»)

Список використаних джерел:

1. Гусак М.Г. Теорія множинного інтелекту як підстава особистісно зорієнтованого навчання / М.Г. Гусак // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2011. – № 3 (13). – С. 12.



«КАЗКА В ГОСТІ ЗАВІТАЛА» МАЙСТЕРКЛАС ДЛЯ БАТЬКІВ



Валентина ПИЛИПЕНКО,
вихователь ХЗДО № 38
«Світанок» Хмельницької
міської ради
Хмельницької області



Олена КРИЩУК,
вихователь ХЗДО № 38
«Світанок» Хмельницької
міської ради
Хмельницької області

Налагодження ефективної співпраці з батьками є запорукою гармонійного розвитку дитини та успішного освітнього процесу в закладі дошкільної освіти. Саме у взаємодії педагогів і батьків формується єдиний освітній простір, у якому дитина відчуває підтримку та розуміння. Нетрадиційні форми роботи з батьківським колективом сприяють відкритому діалогу, залученню родин до життя садочка та створенню довірливих стосунків. Вони дають змогу подолати бар'єри формальності та надати взаємодії емоційно-позитивного забарвлення.

Сьогодні ми запрошуємо вас поринути у чарівний світ казки, де кожен зможе стати учасником захопливої гри, творчості та співпереживання. Така зустріч не лише зближить усіх учасників освітнього процесу, а й подарує теплі емоції та нові враження.

Ведуча: Вітаємо сьогодні й дорослих і малих на гостинах у казки.

Добра, мудра, чарівна вона завжди була у пошані серед людей. Цей фантастичний літературний твір із задоволенням читають і слухають діти та дорослі. Казка — це не просто захоплива оповідка. Це справжня скринька народної мудрості, яка передається з роду в рід. Казки придумав народ, в них спостереження за життям та стосунками між людьми. Ці вигадані історії узагальнили життєвий досвід людей.

Через прості слова й образи батьки вчили дітей, як поводитися в різних ситуаціях, чого слід уникати, а що цінувати. В казках заховані важливі настанови про добро і зло, істину та обман, дружбу, любов, працю та справедливість. В усіх казках обов'язково добро завжди перемагає зло. Героям казок притаманні такі чесноти, як відвага, чесність, працелюбність, щедрість, повага один до одного, милосердя, розуміння природи та довкілля. Герої допомагають один одному, проганяють кривдників і виборюють правду. Казки вчать не лякатися труднощів, не відвертатися від друзів у важку хвилину, а навпаки допомагати, бути сміливими, чесними, добрими, чуйними. Відзначаючи важливість дитячих казок у розвитку дитини, варто підкреслити, що казки не тільки збагачують словник малюків, але й вчать правильно вести бесіду, а також розвивають логічне мовлення.

До речі, дуже важливо, щоб мова дитини була красивою, образною, емоційною. В цьому теж може допомогти казка. Окрім того, під час читання у дитини формується і закріплюється звичка ставити запитання. Малеча любить казки, бо вони цікаві, та повчальні. Вони роблять усіх добрішими і допомагають зрозуміти, як бути хорошою людиною.

Казка – це велике диво,
В ній добро перемагає.
Все закінчиться щасливо
І про це людина знає.

Ведуча: Шановні батьки і діти сьогодні на нашій зустрічі ми перевіримо як ви знаєте українські народні казки, та ваші театральні здібності. У сьому нам допоможе вікторина!

Вікторина для батьків:

Завдання № 1 «Впізнай та назви героя казки» (за методом наочного моделювання). Потрібно кинути ігрокуб, вгадати за силуетом казкового героя та назвати в яких казках він зустрічається.

Завдання № 2 «Швидко думай не гадай, вірну відповідь нам дай». Під музику швидко потрібно передавати м'яч, а коли музика закінчиться у кого в руках м'яч залишиться, той і дає відповідь на запитання.

Запитання:

1. Як звали півника в казці «Колосок»?
2. В чий будиночок забралась Коза – Дереза?
3. Кому у скрутну хвилину допомогло гусеня?
4. Чим Лисичка пригощала Журавля?
5. Кого дід купив на базарі за 3 копи?
6. Скільки тваринок тягнули ріпку?
7. Як звали кота якого чоловік вигнав з хати?
8. Як називалось дерево на якому ховався Івасик Телесик?
9. Як звали зеленого чоловічка який жив у пеньку?
10. Хто бігав наввипередки з їжаком?
11. Що зробила дівчина, коли дід та баба спали її гніздечко?
12. Який герой народився від горошини, та був надзвичайної сили?

Завдання №3 «Кубик кидай та відповідь дай». 2 ігрокуби кидаються по черзі, на одному кубі — казковий герой, а на іншому — завдання яке необхідно виконати.

Ведуча: Завдання вікторини правильно виконані, а тепер час пограти у казку! Малюки для вас підготували сюрприз: казку інсценівку «Ріпка»

Дитина 1: По садочку бігла мишка
І несла в торбинці книжку.

Об пеньок перечепилась,
І торбинка загубилась.
Ту торбинку я знайшла
І вам друзі, принесла.

Дитина 2: А у книжці є казки
Ті що люблять малюки.
Книжка наша відкривайся,
Дивна казка починайся



Дитина 3: Зараз Вам і нам на славу
Ми покажемо виставу!
Прошу радо зустрічати
Йдуть артисти ролі грати!

(Інсценівка до казки «Ріпка». Відповідно до сюжету казки)

Ведуча: Що ж наші глядачі, бачимо що вам дуже сподобалось. Пропоную вам пограти гру «Казкова торбинка» (батьки витягають з торбинки атрибути героїв казки «Ріпка»: капелюх, хустка, віночок, вушка, маску, накидку). Хто що витягнув, у того героя і перетворюється!

Гра — інсценівка батьків під музичний запис казки.

Ведуча: Що ж батьки бачимо що ви теж любляєте весело гратися та цікаво проводити час, але наші гостини ще не завершуються. Ми вас запрошуємо на майстерклас з виготовлення настільного театру з покидькового матеріалу. Адже театрів є безліч видів:

- настільний,
- магнітний,
- театр іграшок,
- театр ложок,
- пальчиковий,
- тіньовий,
- ляльок-рукавичок.

Театр можна виготовити і вдома — це чудовий спосіб творчо провести час із дитиною. Для цього підійдуть прості матеріали: втулки від паперових рушників, конуси з картону, пластикові чи паперові стаканчики, кольоровий папір, нитки, клаптики тканини. Сьогодні під час нашого майстеркласу ми разом із дітьми створювали героїв казки «Ріпка» з паперових стаканчиків та шаблонів. Такий вид діяльності не лише розвиває дрібну моторику та фантазію, а й сприяє згуртуванню колективу та навчанню у формі гри. За активну участь і проявлену креативність усіх наших маленьких акторів та їхніх помічників ми радо нагородили медальками.

Щиро дякуємо усім за чудово проведений час разом! Нехай цей майстерклас стане лише початком великої любові до театру, творчості й спільного родинного дозвілля.





Ляльковий театр у закладах дошкільної освіти — це не лише цікава гра, а й важливий інструмент розвитку. Через театр дитина вчиться виражати емоції, розвиває мовлення, уяву, пам'ять та комунікативні навички. Під час театральної гри діти вчать слухати одне одного, домовлятися, працювати в команді та краще розуміти емоційний стан інших. Такі заняття формують впевненість у собі, допомагають подолати сором'язливість і дають змогу кожному проявити себе в творчому середовищі.

Ляльковий театр є ефективним педагогічним засобом, що сприяє всебічному розвитку дошкільників, інтегруючи емоційне, мовленнєве, соціальне й естетичне виховання.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Авторська група : Байєр О.М., Безсонова О.К., Брежнєва О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л. П., Косенчук О. Г., Корнєєва О.Л., Лисенко Г. М., Левінець Н. В., Машовець М.А., Мордоус І.О., Нерянова С. І., Піроженко Т. О., Половіна О. А., Рейпольська О.Д., Шевчук А. С. Під науковим керівництвом доктора психологічних наук, професора, член-кореспондента НАПН України — Піроженко Т. О. - 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Макаренко Л. В. Театр і театралізована діяльність у сучасному дошкільному закладі освіти: монографія. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2011. 211 с.
3. Олійник О. М. Театрально-ігрова діяльність в умовах дошкільного навчального закладу : навч.-метод. посіб. / О. М. Олійник — Кам'янець-Подільський : Волощук В. О., 2017. — 163 с.
4. Роменець В. А. Психологія творчості: навч. посібник. 3-тє вид. — К.: Либідь, 2004. — 288 с.
5. Сучасний дошкільний заклад: середовище для розвитку: навчально-методичний посібник / [Авт.-упоряд.: М.І. Каратаєва, О.А. Денисова, Л.А. Грицюк]. — Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2012. — 352с.
6. Тимофєєва О. О. Лялькова вистава чудова забава. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 27 с.
7. Шевчук А. Творче освоєння дитиною світу культури / А. Шевчук // Вихователь-методист дошкільного закладу. — 2012. - №12. — С. 4-10.



НЕТРАДИЦІЙНІ ТЕХНІКИ МАЛЮВАННЯ В РОБОТІ З ДІТЬМИ РАНЬОГО ВІКУ

Любов МАТВІЙЦОВА,
вихователь ХЗДО №11 «Золота рибка»
Хмельницької міської ради
Хмельницької області

У всі часи суспільство потребувало здібних, творчих і креативних особистостей, адже саме вони сприяли розвитку, впровадженню нових ідей та нововведень. Сьогодні креативність та творчість цінуються суспільством в усіх видах діяльності. Це пов'язано з тим, що такі люди не лише здатні створювати нові продукти, а й можуть ефективно переймати прогресивний досвід інших, що забезпечує їх постійний розвиток та самовдосконалення.

Сьогоднішня система освіти спрямована на виховання творчої людини, яка орієнтована на самореалізацію і здійснення важливих соціальних функцій. Зараз актуалізуються проблеми вдосконалення мистецької освіти, безперервність і наступність якої сприятиме розвитку самодостатньої активної позиції дитини в майбутньому.

Пріоритетним завданням освіти сьогодні є формування художньо-творчої активності дитини, починаючи з раннього віку. Завдання здійснення розвитку творчого потенціалу проголошено Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту». Вимоги до рівня надання освіти та формування компетентностей дітей дошкільного віку зазначено в Базовому компоненті дошкільної освіти в Україні.

Зображувальній діяльності відводиться велике значення у всебічному розвитку дитини. У процесі зображення навколишнього світу в дітей раннього віку формуються спостережливість, естетичний та художній смак, творчі здібності, креативність.

В процесі створення малюнка дитина має можливість за допомогою доступних засобів виразити свій емоційний стан, власне ставлення до навколишнього світу, вчиться самостійно створювати красу та помічати її в повсякденному житті і творах мистецтва.

Пріоритетним завданням образотворчої діяльності є розвиток у дітей раннього віку інтересу до різних зображувальних засобів і забезпечення умов для їх дослідження. Працюючи з дітьми, я ставлю перед собою завдання створити атмосферу для забезпечення інтересу до художньо-продуктивного образотворення, організовую малювання з пріоритетом розв'язання завдань сенсорного розвитку. Ми з дітьми малюємо пальчиками, долоньками, в теплу пору року ступнями ніг на різних поверхнях, як горизонтальних (на столі, на підлозі) так і вертикальних (на мольбертах, на зворотному боці шпалер, закріплених на стіні тощо). Я створюю умови для позитивного настрою під час образотворчої діяльності, супроводжуючи її музикою.

Організовуючи роботу з дітьми раннього віку, я забезпечую їм можливість для експериментування із зображувальними засобами: допомагаю пізнавати властивості пальчикових фарб, гуашевих, на основі крему тощо. Наприклад, пальчиками ми малювали восени гілочку калини, намисто для сороки, прикрашали сукню для ляльки, взимку малювали снігопад, сліди зайчика на снігу, прикрашали ялинку до Різдва свят тощо. Навесні діти малювали пальчиками кульбабки на галявині, прикрашали крапанки до Великодня, дарували цятки жучку-сонечку тощо. В процесі діяльності я знайомлю дітей з основними кольорами та спонукаю до змішування фарб, щоб отримати нові відтінки. Варто зазначити, що дітям дуже подобається змішувати фарби, спостерігаючи, як з синього та жовтого кольору утворюється зелений, з червоного та жовтого – помаранчевий, з синього та червоного – фіолетовий тощо. Крім того, що діти змішували фарби, вони використовували утворені кольори в малюнках: апельсини на тарілці, трав'яний килим, фіалки на галявині та інше.



Образотворча діяльність є потужним засобом для розвитку дрібної моторики рук та відповідно мовлення і творчих здібностей дитини. Нестандартні техніки малювання є довільною формою творчості, не вимагають копіювання зразка. Тому такі способи є надзвичайно цікавими для дітей раннього віку.

Оригінальні методи малювання мають ігровий характер та полягають у наданні дитині можливостей для експериментування і не обмежують жодними правилами. Такий вид живопису сприяє виявленню творчого потенціалу дитини, формуванню в неї естетичного чуття та мистецького смаку. У дітей під час нетрадиційного малювання краще розвивається уява, фантазія, творче мислення, пам'ять та вміння експериментувати.

За допомогою малювання долонями ми зображували різноманітні предмети. Та спершу потрібно обстежити їх, виділяючи основні характеристики та складові частини, а потім переходимо до самого створення малюнка. Малювання долонями вимагає спеціального обладнання: великі аркуші паперу (ватмани або шпалери), тарілки діаметром від 10 см для того, щоб налити в них фарбу і дитина вільно могла вмочити долоню, клейонка під папір або на підлогу, якщо діти малюють на вертикальній поверхні, фартухи, щоб захистити одяг від забруднення.

Малювання відбитками ніг проводжу на горизонтальній поверхні (підлозі), попередньо застеливши її плівкою і розташувавши зверху шпалери або кілька ватманів, з'єднаних між собою. Діти вмочують ступні у розведену в спеціальних підставках фарбу, а після цього залишають відбитки на папері. Таке малювання можна організовувати з маленькими підгрупами дітей, щоб була змога контролювати процес і своєчасно витирати ступні.

Я використовую в роботі з дітьми раннього віку також малювання штампами з картоплі. Вмочуючи їх у фарбу і залишаючи відбиток на папері, ми малювали квіти у вазі, сніговика, листя на дереві тощо.

Слід відзначити, що процес малювання є для дітей раннього віку цікавою та захопливою діяльністю, даруючи позитивні емоції. Малюкам подобається експериментувати з різноманітними зображувальними засобами.. Я пропоную малювати не лише фарбами, а й старими губними помадами, тінями для повік з наборів дитячої косметики, крейдою, фарбованим крохмалем тощо.

В нашій групі є куточок дитячої творчості, де у вільному доступі знаходяться різноманітні зображувальні засоби та папір для малювання. Діти мають змогу за бажанням самостійно користуватися цим не лише на заняттях, а й у повсякденному житті.



Отже, кожна людина має творчі задатки, але далеко не у всіх вони достатньо розвинені. Заняття малюванням сприяють заспокоєнню дитини, розвивають її емоційний інтелект, фантазію та просто роблять щасливішою. Розвиток творчих здібностей у дітей раннього віку має особливе значення, і важливу роль у цьому відіграють нетрадиційні техніки малювання. Малюючи незвичайними способами, діти раннього віку самореалізуються та вивільняють власні емоції, що дає змогу всебічно розвиватися та отримувати задоволення від власноруч створених малюнків та процесу діяльності, що є дуже важливо та необхідно в ранньому дитинстві.

Використання нетрадиційних методів образотворчості відкриває перед дитиною нові можливості для пізнання себе й навколишнього світу, стимулює цікавість до творчості та допомагає розвивати сенсорні відчуття, координацію рухів, дрібну моторику. Такі заняття не лише наповнюють день яскравими барвами, а й формують позитивне емоційне тло, підтримують природну допитливість дитини та закладають основи естетичного сприймання. Саме тому важливо вже з раннього віку створювати умови для творчого самовираження кожної дитини, адже через творчість вона пізнає себе і світ.

Список використаної літератури:

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Авторська група : Байєр О.М., Безсонова О.К., Брежнєва О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л. П., Косенчук О. Г., Корнєєва О.Л., Лисенко Г. М., Левінець Н. В., Машовець М.А., Мордоус І.О., Нерянова С. І., Піроженко Т. О., Половіна О. А., Рейпольська О.Д., Шевчук А. С. Під науковим керівництвом доктора психологічних наук, професора, член-кореспондента НАПН України – Піроженко Т. О. - 2021. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doskilnoyi%20osvity.pdf
2. Базовий компонент дошкільної освіти // Дошкільне виховання. 2021. Спецвипуск. 37с.
3. Дитина : програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / Г.В. Бєленька, Е. В. Бєлкіна, О. Л. Богініч та ін. – 3-тє вид., доп. і перер. – К. : Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
4. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від двох до семи років «Дитина» / наук. ред. Г.В. Бєленька та інші. К.: ТОВ «АКМЕ ГРУП», 2021. 568 с.
5. Ніканорова В., Пономаренко М. Творчі здібності дітей на кінчиках їхніх пальців. Вихователю-методист дошкільного закладу. 2011. № 2. С. 16-27.
6. Скрипка Н.Г. Використання новітніх технологій в зображувальній діяльності. Бібліотечка вихователя. 2005. №5- 6. С. 49-51.
7. Сухорукова Г. В. Дронова О. О., Голота Н. М., Янцур Л. А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 376 с.



ОСВІТА МАЙБУТНЬОГО ПОЧИНАЄТЬСЯ ВЖЕ СЬОГОДНІ: ФОРМУЄМО ІННОВАЦІЙНЕ STEM-ПОКОЛІННЯ

Сучасна дошкільна освіта потребує інноваційних підходів, які розвивають у дітей гнучке мислення, допитливість і прагнення до пізнання. Одним із таких підходів є впровадження в практику роботи нашого закладу альтернативної програми формування культури інженерного мислення в дошкільників STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт, яка інтегрує природничі науки, технології, читання, інженерію, мистецтво та математику (Science, Technology, Reading, Engineering, Arts, Mathematics) в єдиний навчальний процес та дозволяє формувати у дітей цілісне сприйняття навколишнього світу через інтегровані заняття, розвивати креативність, критичне мислення та навички командної роботи, залучати дітей до експериментальної діяльності та досліджень. STREAM-освіта сприяє тому, що навчання стає цікавим, практичним та спрямованим на розвиток ключових навичок XXI століття.

Як ми впроваджуємо STREAM-освіту:

S – Science (Наука). Проводимо цікаві експерименти з водою, магнітами, повітрям. Досліджуємо природу: вирощуємо рослини, спостерігаємо за комахами, аналізуємо погоду. Вивчаємо явища світла, тіні, електрики та звуку через практичні дослід.

T – Technology (Технології). Використовуємо інтерактивні дошки, планшети та мультимедійні презентації. Залучаємо дітей до освітніх ігор і додатків, що розвивають логіку та пам'ять. Вивчаємо основи фотографії та фільмування.

R – Reading (Читання). Читаємо художню та науково-пізнавальну літературу. Інсценуємо казки, розігруємо діалоги, створюємо власні історії. Вчимося знаходити інформацію в книгах і цифрових джерелах.

E – Engineering (Інженерія). Будуємо конструкції з конструктора, кубиків, природних і підручних матеріалів. Створюємо прості механізми, знайомимось з основами фізики через моделювання. Розробляємо макети міст, мостів, транспортних засобів.

A – Art (Мистецтво). Малюємо, ліпимо, створюємо аплікації з різних матеріалів. Вивчаємо музику через спів, гру на музичних інструментах, танці.

M – Mathematics (Математика). Вивчаємо геометричні фігури та їх застосування в природі й мистецтві. Розв'язуємо логічні задачі, рахуємо, порівнюємо, експериментуємо з обсягами та вагою.



Юлія ГУМЕНЮК,
вихователь ХЗДО № 21
«Ластівка»
Хмельницької міської ради



Наталія ТРАЧЕВСЬКА,
вихователь ХЗДО № 21
«Ластівка»
Хмельницької міської ради



Пропонуємо ознайомитись із конспектом заняття з власного досвіду з STREAM – освіти (Science, Technology, Reading, Engineering, Art, Mathematics) для дітей старшого дошкільного віку:

«Який непростий механізм – людське тіло»

Мета: Формувати уявлення дітей про будову людського тіла, його основні органи та їх функції через інженерні підходи та експериментальну діяльність. Розвивати інтерес до пізнання власного організму, вміння правильно називати частини тіла та внутрішні органи, вміння аналізувати, планувати та працювати в команді, креативне мислення, уяву, збагачувати словниковий запас та базові навички інженерії у дітей. Виховувати дбайливе ставлення до свого здоров'я через ігри, експерименти та моделювання.

Матеріали: картинки тіла та скелета людини, палички гігієнічні, об'ємні органи людини, макет легені, макет руки, дидактична гра «Склади скелет».

Хід заняття:

Вихователь: Діти, я сьогодні прийшла в дитячий садочок і побачила цю скриню. Цікаво хто її залишив? Загляньмо, що в ній в середині. Може її треба комусь повернути. *(Під казкову музику відчиняється скриня і вихователь дістає квітку. Педагог розглядає квітку разом з дітьми).*

Якась квітка дивна. Квіти завжди гарні бувають, яскраві. Цікаво, чому вона така, як ви гадаєте? Загляньмо в скриню, можливо там є якесь пояснення. *(Вихователь дістає лист).* Знайшла ще щось. Здається, це лист. Давайте я його зачитаю. «Добрий день, дітки! Звертається до вас Мавка з казкового лісу. В казковому лісі сталося лихо: злий чаклун зачаклував всіх казкових героїв. Їм допоможе лише квітка здоров'я. Він перетворив її яскраві пелюстки на сірі. Розвіяти чари зможете тільки ви. І лише тоді, коли на квіточці здоров'я з'являться кольорові пелюстки - всі чари чаклуна зникнуть.

І в нашому лісі буде радість, щастя та здоров'я. Сподіваюсь на вашу допомогу, ваша подруга лісова Мавка».

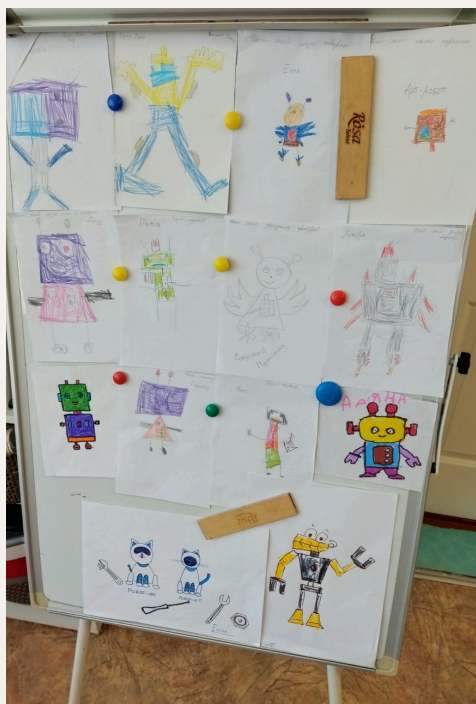
Ось тепер ми з вами дізналися, чому ця квітка така дивна. Ну що ж, діти, допоможемо нашим лісовим друзям, врятуємо їх від злого чаклуна.

Діти: Так.

Завдання №1 «Прояви картинку»

Вихователь: Дізнаймося, що заховано під цими білими аркушами паперу? А для цього нам потрібна вода і губка. Беремо губку намочуємо в водичку і притуляємо до паперу та у нас проявляється картинка. Молодці впоралися із завданням.

Погляньте один на одного, кожен з вас особливий і відрізняється кольором волосся, очей, шкіри формою обличчя та тіла, зростом. Тіло людини складається з таких частин голова тулуб руки й ноги. Поміркуй що роблять ноги? А коли нам потрібні руки? Наша голова рухається тому, що її тримає шия. Діти, а для чого нам волосся? А також у нас є тулуб він може згинатися вперед назад, а ще повертатися в різні сторони. Погляньте на своє тіло, ви бачите що все воно вкрите шкірою. Як ви гадаєте для чого вона? Молодці. Ми можемо пелюстку сіру замінити на 1 кольорову.



Завдання № 2 «Склади скелет людини з гігієнічних паличок»

Вихователь: Діти в нашому тілі під шкірою знаходяться кістки які називаються скелетом. Зараз ми з вами спробуємо відтворити скелет людини за зразком. Погляньте які за розміром палички ми використали? (довгі, короткі, середні) Скільки найбільших паличок? А найменших? І завдяки нашим кісткам рухається наше тіло це механізм руху, ось погляньте. Інженери запозичили з будови людського тіла механізми. Інженер - це людина, яка займається розробками винаходів та технологій у різних сферах людської діяльності. Вони створюють новітні інноваційні технології на основі людського тіла і цей підхід називається БІОМІМЕТИКА. Ви чудово впорались з роботою. Молодці. Прикріпимо 2 пелюстку.

Фізкультхвилинка

Вихователь: У мене є голова, вона повертається вліво вправо раз два. Вона сидить на міцній шії нею ми покрутили. Потім тулуб йде, він нахиляється вперед, назад. Умілі руки є у нас ми ними плеснемо кілька раз! А ще в нас спритні ніжки є, стрибаємо ними, біжимо, Ще присідаємо, стоїмо!

Завдання №3 «Органи людини»

Вихователь: Наше тіло це складна система. Воно складається з багатьох частин, органів. Кожен орган дуже важливий для організму і виконує певну функцію. Розпочнемо з голови там знаходиться мозок, він контролює тіло і все що воно робить. Легені є органом які допомагають нам дихати. Легені з повітря витягують кисень, а потім цей кисень потрапляє у наш організм і насичує його енергією. Подивіться як працюють наші легені (демонстрація макета легенів). Шлунок – це орган, у який потрапляє їжа. Далі вона переміщається в тонкий кишківник, потім товстий кишківник.



Печінка має багато функцій, але основна її робота відфільтрувати всі отруйні речовини. Печінка також виробляє рідину яка називається жовч. Вона розчіплює всі жири в нашому організмі та сприяє травленню.

Серце найголовніший орган в нашому організмі. Серце прокачує кров в різні місця нашого тіла що дозволяє працювати іншим органам. Ви можете керувати станом здоров'я вашого серця за допомогою правильного харчування та фізичних вправ.

Нирки є невеликими органами, які лежать з двох сторін нашого тіла зі сторони хребта. Основна функція — це очищення крові від токсинів та виведення води з організму.

Робота всіх органів зв'язана між собою і якщо один з них починає боліти, то це одразу відчувається на організмі. Тому правильне харчування, спорт, гігієна та здоровий спосіб життя це ключ до здорових органів.

Дидактична гра «Скажи назву органу що я показала»

(Вихователь показує орган тіла, а діти його називають)

Вихователь: Бачу, що слухати ви вмієте уважно. Молодці. Можемо замінити третю і четверту пелюстку.

Завдання №5 «Створити свого робота»

Вихователь: Дітки, пропонуємо вам перетворитися на інженерів які створюють багато інноваційних технологій. Ми вже дізналися що наш організм дуже складна система, вчені вивчали наш організм, а інженери створювали й створюють різноманітні роботи для полегшення життя людині. Погляньте яких різноманітних роботів вони створили.(відео)

Що ж таке робот? Це машина яка може рухатися, допомагати людям або виконувати різні завдання. А зараз створимо свого робота якого ще не існує у світі й кожен дасть своєму роботу ім'я (діти працюють за картками винахідника). Впорались!

Замінюємо останню, 5 – ту пелюстку.

(Стук у двері. Заходить Мавка)

Мавка: Добрий день, любі друзі! Бачу, що ви впорались із завданням злого чаклуна і Квітка здоров'я знову засяяла. Сьогодні ви зробили добру справу — допомогли друзям, а разом з цим закріпили для себе, що здоров'я — це найбільше багатство. Дякую!

(Мавка бере квітку здоров'я і йде, щоб передати її друзям)

Отже, впровадження STREAM-освіти в закладах дошкільної освіти — це крок до формування покоління мислячих, творчих і ініціативних дітей, готових до викликів майбутнього. Такий підхід не лише збагачує освітній процес, а й створює умови для всебічного розвитку особистості кожної дитини в контексті сучасного світу.

Список використаних джерел:

1. Вакарін С. І. Нова українська школа: Дидактичні основи STREAMосвіти в початковій школі : Навчально-методичний посіб. / Сергій Вакарін. — Київ : Саміт-книга, 2021. — 144 с.
2. Крутій К., Стеценко І. STREAM-освіта: розвиваємо критичне мислення дошкільнят. Дошкільне виховання. 2020. № 3. С. 3–8.
3. Стеценко І. STREAM-освіта: техніка+мистецтво. Дошкільне виховання. 2016. № 12. С. 14–17.
4. «Яка роль роботів у житті людини» URL: <https://youtu.be/5LQxdM-QRXE?si=E5jPbPrbc9guJz8>
5. STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт : альтернативна програма формування культури інженерного мислення в дошкільників / автор. колектив ; наук. керівник К.Л. Крутій. Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2018. 146 с.



НАШИМ МАЙБУТНІМ СПІВАВТОРАМ

Як і у кожного креативного педагога, у вас, безсумнівно, виникає безліч цікавих ідей та думок, які ви крок за кроком утілюєте в педагогічну працю: навчаєте, виховуєте, розвиваєте, впроваджуєте, формуєте. У вас є свій індивідуальний стиль проведення уроку, навчального заняття чи виховного заходу, крутецька освітня ідея, цінний досвід, перевірений часом, своя особлива манера спілкування з дітьми... Тобто, все те, що робить вас справжніми майстрами своєї справи. То ж поділіться своїм досвідом з колегами!

Вимоги до публікації:

- опишіть родзинки свого педагогічного досвіду/ ефективну методику чи навчальний прийом/ цікаву розробку навчального заняття чи виховного заходу;
- матеріал публікації має бути таким, що відповідає чинним програмам та може використовуватися у закладах освіти, інноваційним та актуальним;
- обсяг – до 3-х друкованих сторінок формату А4, шрифт Times New Roman, кегель 14 пт, 1 міжрядковий інтервал;
- додайте окремим файлом кілька світлин чи графічних зображень гарної якості в форматах JPG або PNG ;
- мультимедійний контент (презентації, відео, сценарії/розробки, які великі за обсягом) розмістіть на власному Google-диску, надайте спільний доступ та додайте посилання до публікації;
- обов'язково додайте відповідно оформлений список використаних джерел (приклад оформлення: <https://drive.google.com/file/d/1fib0yABba-SM3EILE2BJ5fcWqbAXeOwj/view?usp=sharing>)
- перевірте матеріал на наявність орфографічних, пунктуаційних, стилістичних помилок;
- не забудьте вказати свої дані (прізвище, ім'я, повну назву закладу освіти, посаду та особистий номер телефону), додайте своє фото в форматах JPG або PNG;
- надішліть матеріали за адресою: khmcenterteachers@gmail.com (обов'язково з поміткою «Для газети») до 20 числа кожного місяця.

До публікації НЕ ПРИЙМАЮТЬСЯ матеріали, що містять ознаки плагіату, не відповідають вимогам щодо обсягу та формату, матеріали, що містять помилки. Ми поважаємо авторські права, тому просимо дотримуватися академічної доброчесності.

3 питань розміщення матеріалів звертатися за тел. +38 (097) 4004907, +38 (097) 2092791

Ел. пошта: khmcenterteachers@gmail.com

Головний редактор: Оксана РАТУШНЯК

Редактор: Вікторія СТАНЕЦЬКА



Редакція залишає за собою право редагувати отримані матеріали, повертати їх авторам у разі невідповідності вимогам до публікації або виявлення академічної недоброчесності та не несе відповідальності за їх зміст.



ОСВІТНІЙ ФОКУС



<https://www.facebook.com/@khmcenterteachers2021.khm>



м. Хмельницький, вул. Свободи, 2/1
[+38 \(097\) 400-49-07](tel:+380974004907)



khmcenterteachers@gmail.com



khmcenterteachers@gmail.com